

Häire 112

Päästeteenistuse ajakiri 2/4 • 2007

Selles numbris:

- Uus põhiauto sai nime
- Varjatud tuli meeste maailmas
- Moodne terrorism
- Mõniste tugikomando
- Õlireostus Daugaval
- Rootslaste koostöö Eestiga
- Punane kukk ei kire tulles

Uus põhiauto sai nime

Veel õnnistamata Teele koos Nõmme päästjatega Raekoja platsil aukohal.

Tekst

Anne Martin

Päästeameti nõunik

Fotod:

Toomas Viks

Päästeameti pressiesindaja

”Ja mis siis maimuke nimeks saab?” küsis kõster ootusärelt. Peeter - ei, Riiks ka mitte! Johannes? Ei! Üks ilus tütarlapse nimi – TEELE.

Just nii vastasid 25. mail Tallinnas Raekoja platsil Põhja-Eesti Päästkeskuse juhid uut põhiautot õnnistama tulnud Pühavaimu koguduse õpetaja Gustav Piirile ja auto vaderitele, kelleks on Siseministeeriumi asekanstler Merle Kungas ning Nordea Panga juhatuse esimees Vahur Kraft.

Agaga nime valis selleks kokku kutsutud komisjon välja kõigi konkursile saabunud nimevariantide hulgast. Küsite, miks just see nimi? Agaga sellepärast, et otsustati jätkata

traditsiooni, mille kohaselt põhiautod võiksid kanda kauneid naissterahva nimesid. On ju Teelet teenistuses ees ootamas juba ka vanemad õed Katariina ja Mathilde. Samas kui eritehnika – redela autod, paakautod jmt, võiks olla päästeteenistuse masinapargis justkui maskuliinsemaks pooleks ja kanda seega auväärsete meeste auks ning mälestuseks nende nimesid.

Nime TEELE autor on Kristel Tuul ning ta põhjendas oma nimepakkumist nii: “Lutsu Raja Teele oli ja on tubli ja targa naissterahva võrdkuju, olles samal ajal nii ilus kui ka vahel pisut jonnakas. Loodan, et seda viimast varianti päästeoperatsioonidel ülimalt harva ette tuleb.”

Loodame kõik, et Teelel seni ilmnenuid tervisrikked saavad asjatundjatelt kiire ja tõhusa ravi ning ta saab võimalikult pea asuda lahingrivistuses oma missiooni täitma.

Pealikud Tallinna Raekoja ees ristimistseremoonia algust ootamas, vasakult: Päästeameti peadirektori asetäitja Alo Tammalu, Põhja-Eesti Päästkeskuse direktor Raik Saart, Päästeameti peadirektori asetäitja Ain Karafin ja Päästeameti peadirektor Kalev Timberg.

Teele ja Kristel - “tüdrukud” omavahel! Just Kristel Tuul, kes töötab Siseministeeriumis, pakkus uuele põhiautole välja nimeks Teele.

Sisukord

- 4 Päästeameti 15. sünnipäev
- 6 Siseminister Jüri Pihl tahab muudatusi
- 7 Kuidas edasi?
- 8 Ideed, mis päästavad maailma
- 10 Kodu õdusaks ja soojaks
- 11 Õigusruumi muutmisest metsa- ja maastikutulekahjude ennetamisel
- 12 Varjatud tuli meeste maailmas
- 14 Moodne terrorism
- 16 Punane kukk ei kire tulles
- 17 Lõunatund päästeteenistusega
- 18 Päästeala infotelefon 1524 on tuule tiibadesse saanud
- 19 Kui häda on käes...
- 20 Mõniste tugikomando – üks kõigi, kõik ühe eest!
- 22 Koostöö Eestiga aastatel 1992-1998
- 24 Laste looming võlus paljusid
- 26 Uus tulekustutustehnoloogia Euroopas
- 28 70 aastat sünnimusest, mis ei unune
- 32 Tuletõrjesport
- 34 Kroonika
- 35 Kroonika

Esikaanel Raigo Pajula foto.

Austatud lugeja!

Tavakohaselt küsib Päästeameti peadirektori asetäitja Ain Karafin oma püsirubriigis "Kuidas edasi?", valgustab lugejaid päästeteenistuse muudatustest ja suundumustest ning mõtestab lahti päästeteenistuse probleeme. Mina tahan ka nii küsida. Valupunktiks aga on need asjad, mis mõjuvad päästeala, ent ei sõltu päästeteenistusest.

Mida teha selleks, et meie ühiskond suudaks õnnetusi paremini ära hoida ja neile reageerida?

Viimastel aastatel on olnud mitu tõsist õnnetust, kus katastroof jäi kukesammu kaugusele. Ilmselt on kõigevägavam meid hoidnud.

Hiljaaegu toimus kaks raskete tagajärgedega tuleõnnetust Läti ja Venemaa hooldekodus. Masendav, rääkimata sellest, mida pidid tundma hukkunute omaksed ja nende riikide avalikkus. Loomulikult esitatakse sellisel juhul küsimus: "Kas oleks saanud seda õudust ära hoida?"

Et teiste vigu või tegematajätmissi mitte korrata, otsustasin ka ise külastada mõnd Harjumaal paiknevat hooldekodu. Lähtusin vanarahva tarkusest "oma silm on kuningas". Paraku pidin nentima, et ka meie hooldekodudes ei ole olukord sugugi parem kui meie lähinaabritel. Tuleoht on suur ja sellele reageerivad jõude napilt. Loota ei saa ka hooldekodule, sest seal on öösiti valves vaid kaks inimest, kelle hoole all on paarsada vaimupuudega patsienti.

Vaatamata möödunud aasta suurtulekahjudele, on Eesti metsad täis tuulemurdu, kuivanud puid, metsahooldusest pole justkui kuuldudki. Seega kordub kuiva suve korral 2006. aasta tulemõll. Mida ette võtta, et metsade omanikud oma vara säilimisse tõsiselt suhtuksid?

Endiselt tekitavad tõsist peavalu mahajäetud hooned. Need põlevad, olles ümbruskonnale ohtlikud. Ja ei mingit lahendust. Kestnud on selline olukord aga juba 15 aastat!

Mulle tundub, et meie praeguse töömaa piirid on justkui kitsaks jäänud. Me näeme probleeme, aga mõjutada neid ei saa. Pole meie asi, kuigi tagajärgedega võitlemine on just niimelt meie asi. Aasta kokkuvõtteid tehes küsime: miks taas nii halvasti on läinud?

Samas, miks ei võiks meie olla veduriks vabatahtliku tuletõrje (või päästjate liikumise) käimatõmbamisel? Kui politseil on abipolitseiniku seadus, siis miks meie aastasadu vana vabatahtlik tuletõrje on oma seaduseta? Vindub kuidagi, ilma riigi tõsise toetuseta.

Hoopis põhjalikum peaks olema elanikkonna ettevalmistamine tehnoloogilisteks katastroofideks. Kahjuks ei taha ettevõtted, kes seda ohtu tekitavad, nende küsimustega tegeleda. Probleem on, aga tegijaid ei ole.

Paraku ei tulnud mu kirjatükk kuigi ilus välja. Loodan, et teised lood selles ajakirjanumbris on positiivses võtmes. On ju headest asjadestki võimalik kirjutada.

Raik Saart
Põhja-Eesti
Päästeteenistuse
direktor

Päästeameti 15. aastapäev

Tekst **Anne Martin**, Päästeameti nõunik
fotod **Kersti Kittus**

•1• Peadirektorid omavahel - Päästeameti endine peadirektor Harry Hein ja praegune peadirektor Kalev Timberg

•2• Nii liigutigi Orgmetsa pritsikuuri juurest kilgeplatsile, et uunikum kõige ees, pasunakoor selle järel ning seejärel auvõõrad ja võõrustajad.

•3• Priit Laos - mees nagu orkester oma võimete poolest, seekord ürituse juhi rollis

•4• Nende meeste otsustest sõltub teenistuses palju, seega on peadirektori asetäitjate Ain Karafini ja Alo Tammsalu rahulolevad näod heaks märgiks.

•5• Tervitused katuseorganisatsioonilt ehk Siseministeeriumilt töid Päästeameti rahvale SJAPO juhataja ülesannetes olev Jako Vernik ning päästebüroo koosisus Tarvi Ojala ja Priit Laaniste

•6• Tervitused kolleegidelt piirivalvest...

•7• ... ja politseist

•8• Elioni juht Valdur Laid on ikka päästjate tegemisi toetanud

•9• Tuletõrjemuseum on lahutamatuks osaks päästeteenistusest kui meie ajaloo hoidja ja jäädvustaja, seega ei tohiks meesumi esindaja puududa ka ajaloolistest sündmustelt. Pildil Päästeameti õnnitlemas tänane Tuletõrje muuseumi juht Uno Feldschmidt

•10• Tallinna Tuletõrjeühingu puhkpilliorkester on muutunud juba Päästeameti ürituste lahutamatuks osaks - oleme koostööpartnerid ja ka lihtsalt head sõbrad

•11• Päästeametit saabus tervitama ka Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves koos abikaasa Eveliniga

•12• Eks ühel pritsimehel ole teisele alati midagi öelda - President Ilves, endine USA metsatuletõrjuja, lausub toosti kõigi Eestimaa päästetöötajate tervituseks

•13• Meeleolumuusikat tegid sünnipäevapeol tublid löötspillimängijad

•14• Vähe on valdkondi, millega päästjad kohe kuidagi hakkama ei saa ja toitlustamine nende hulka igatahes ei kuulu. Hõrke maitseelamusi pakkusid sünnipäevalistele Eesti grillimeistritest Türi Pritsumehed

•15• Siin nad seisavad - uhiuus ja uunikum, üks vanadusest juba veidi väetiks jäänud, teine verisulis ja kogemusteta, Eesti päästetehnika eiline ja tänane päev

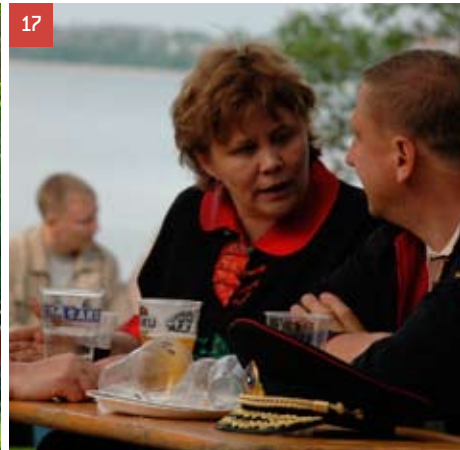
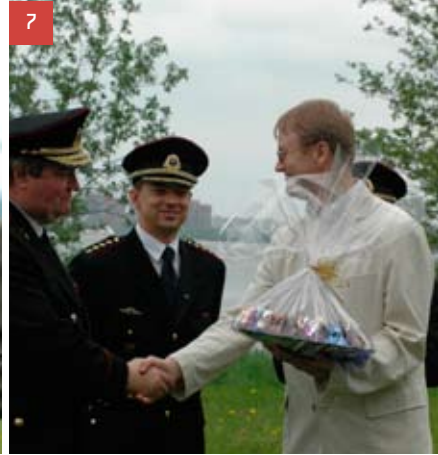
•16• Presidendipaar tundis siirast ja elavat huvi ka kõige vastu, mis uue auto sisemus endas peidab. Nende saladustega viisid neid kurssi Nõmme komando päästjad

•17• Kaks päästeteenistuse suurt sõpra: endine tuletõrjespordi meister, praegune Kodakonduse- ja Migratsiooni ameti peadirektor Mari Pedak ja Riigikogu liige Jaanus Rahumägi

•18• Tuld kustutama harjunud päästjale võib selle süütamine teinekord päris raskeks katsumuseks osutada...

•19• Sünnipäevavordi lahtilõikamise au otsustati üksmeelselt anda Mari Pedakule

•20• Heikki Perli on mees, kes teab ilmselt kõike Eestimaal olnud ja oleva päästetehnika kohta, alates juba esimestest Maarjamaale saabunud aurupritsidest alates.

Siseminister Jüri Pihl: "Kõigepealt vaatame üle palgasüsteemi, alles siis keskendumme investeringutele."

Muuta tuleb süsteemi, kus päästametnik töötab 24 tundi järjest ning teeb selle kõrvalt lisatööd, ütleb siseminister Jüri Pihl ajakirjale Häire 112. Tekst: Anna-Liisa Soomann.

•• Millise hinnangu annate meie päästeteenistuse tööle?

Päästeteenistus on nende võimaluste juures, mis talle on riigi poolt võimaldatud, teinud oma tööd hästi. Me peaksime vaatama, et need päästeteenistujad, kes töötavad sellistes komandodes, mis on suure koormuse all, saaksid nii hästi makstud, et neil oleks võimalik töötada 12-tunnistes vahetustes. Et nende töö oleks seotud ainult päästmisega, mitte aga puhkepäevadel tehtavate lisatöödega. Nagu ma olen kuulnud, ületab see lisatöö tihti sissetuleku põhitöökohas. See olukord ei ole normaalne ja me ei saa seda lubada. Riigis on selline päästeteenistus, mille teenistujad elavad ära ainult tänu sellele, et nad teevad kõrvalt tööd.

•• Aga kuidas seda olukorda muuta?

Seda on võimalik parandada nii, et me vaatame üle, kui intensiivsed teatud päästekomandod on ja sinna, kus on rohkem tööd, suuname täiendavad vahendid. Ega päästeteenistuja saa ka töötada intensiivselt 24 tundi järjest – see on võimatu. Kohtades, kus on koormus väiksem, võib sealsetel töötajatel olla rohkem abistav või näiteks valvesoleku funktsioon. Päästamet teeb selleks oma ettepanekud, et meil oleks väga võimsad komandod seal, kus on väga palju väljakutseid ning väiksemad komandod seal, kus vähem väljakutseid.

•• Need komandod, kus on vähem väljakutseid, tõmmatakse kokku?

Muidugi, sinna paneme vähem ressursse. Kui ühes kohas on 2000 väljakutset aastas ja teises 50, siis on selge, et nendes tuleb suhtuda erinevalt.

•• Mis on hästi päästeteenistuse senises arengus?

Inimestel on tekkinud võimalused, mida varasematel aastatel pole olnud. Areng on toimunud, uut päästetehnikat on tulnud, autosid on ostetud. Aga me peame üle vaatama,

kuidas päästeteenistujad on motiveeritud. Me ei saa ju päästeteenistust üles ehitada ainult sellele, et inimesed teevad dööpävaringselt tööd ja siis lähevad kuhugile mujale. Selline olukord oli ju ka politseis ja piirivalves, kuid tänaseks on see seal ammu juba muutunud. Me peame palkama nii palju töötajaid, kui palju on raha neid palgata ja palk peaks olema selline, et me neid turu pealt ka leiame. Kui me räägime põhikomandodest, siis seal tahame palgata nii kõrgeks ajada, et päästjaid oleks võimalik tööjõuturul palgata. Et nad ei läheks kusagile mujale.

•• Millised on lähiaastatel planeeritavad investeringud päästesüsteemi?

Kõigepealt me tahaksime korradada palgasüsteemi. Teiseks vaatame üle ka investeringud, et reageerida õnnetusjuhtumitele ja metsatulekahjudele. Neid asju saab planeerida rahadest, mis ei tule Eesti maksumaksja taskust. Tehnikasse investeerimise suhtes olen skeptiline. Prioriteet on ikkagi palgata. Teiseks tulevad töötingimused

ja alles siis investeringud. Mis mõttega investeerime vahenditesse, kui me ei ole eelnevalt investeerinud inimestesse ja nende motiveerimisse?

•• Kas riik plaanib investeerida kodanike teavitamisse tuleohutuse vallas? Näiteks suitsuandurite valjalikkusse?

Kui me räägime päästeteenistusest, siis kõige suurem soov on hoida ära inimeste hukkumine tules ja õnnetuste tagajärjel ning vähendada kannatanute vigastusi. Inimene on kõige kallim vara. Inimelu on korvamatu. Kõik meetodid, mis aitavad säilitada elu, on head. Ka selline profülaktiline tegevus on äärmiselt tähtis. Me ju teame, kus enamik tuleõnnetusi on toimunud – need on tavalistes korterites, tavalistes majades, kus elavad tavalised Eesti inimesed. Järelikult tuleb ka investeerida nende inimeste elude eest seismisse. Kui panna suitsuandurid üles paljudesse riskikohtadesse, siis on võimalus, et ei satuta nii tihti tulesurma. Kui me võrdleme, kui palju maksab komando ülalpidamine ja

kui palju maksab suitsuandur, siis on ju selge, kuhu see raskus kaldub. Teavitamisele tuleb pöörata rohkem tähelepanu.

•• Milline on päästjate keskmine palk viie aasta pärast?

See sõltub turusituatsioonist. Milline on Eesti keskmine palk viie aasta pärast üldse? Milline on nende palk, kes teevad sama tööd kuskil mujal sektoris, väljaspool siseministeriumi, väljaspool riigisüsteemi.

Päästjatele tuleb maksta konkurentsivõimelist palka. Et inimesed tuleks päästeteenistusse tööle ja nad saaksid tunda ennast hästi, et nad ei oleks kehvemas seisus kui nende kolleegid erasektoris.

•• Kas päästjate ja politseinike palk ühtlustub kunagi?

Miks see peaks ühtlustuma, ütlege mulle? Kas kohtunike ja päästjate palk peaks ka kunagi ühtlustuma? Nii ei saa asjale läheneda. Nende inimeste töö on erinev. Ma kaldun arvama, et päästeteenistuja hind tööturul on natuke odavam kui politseiniku oma. Ma ei usu, et palk ühtlustub.

Kuidas edasi?

Päästeala areng naaberriikide näitel

AIN KARAFIN

Päästeameti peadirektori asetäitja

SOOME NÄIDE

Soome päästeseadus sätestab päästeteenistuse ülesandena:

- 1) tulekahjude ja muude õnnetuste ennetamine juhul, kui ei ole sätestatud teisiti muus seaduses või määruses;
- 2) päästetegevused, mis tähendab vajadust rakendada kiiresti hädaolukorra meetmeid õnnetuste korral või õnnetuste ohu korral, et kaitsta ja päästa inimesi, vara ja keskkonda, piirata kahju ja leevendada õnnetuse tagajärgi.

ROOTSI NÄIDE

Rootsi päästeteenistuste seadusest on saanud elanikkonna kaitse seadus, milles päästeteenistuse ülesandeid reguleeritakse alljärgnevalt:

1. Käesolev seadus hõlmab kogu riiki ning selle eesmärgiks on tagada kaitse inimeste elule, tervisele, varale ning keskkonnale õnnetuste korral, võttes arvesse kohalikud tingimused ning võrdsed õigused kaitsele.
2. Päästeteenistus käesoleva seaduse kontekstis tähendab päästetegevusi, mida teostavad kas riiklikud või kohalikud ametivõimud, kes on vastutavad aset leidnud või mõõdapääsmatute õnnetuste korral inimestele, varale või keskkonnale põhjustatud kahjude ennetamise või minimeerimise eest. Mõiste päästeteenus katab ka tegevusi, mis on viidud läbi, ilma et õnnetus oleks juhtunud või oleks olnud mõõdapääsmatu.

TAANI NÄIDE

Taanis reguleerib valdkonda häda-

Eesti päästeseaduse kirjutamisel eeskujuks olnud Soome, Rootsi ja Taani päästeala seadusi on viimastel aastatel muudetud. Nende päästeteenistuste ülesandeks on saanud ennetada ja olla valmis ning reageerida kõikidele õnnetustele, mis ohustavad inimesi, vara ning keskkonda. Samuti on kõikides seadustes suurenenud õnnetuste ennetuse temaatika.

Päästeteenistuse ülesandeks oleks riiklik järelevalve õnnetuste korral, seega tegevus eesmärgiga ennetada ohtu, selgitada see välja ja tõrjuda või likvideerida õnnetus.

olukordadeks valmisoleku seadus: Päästetöödeks valmisoleku ülesanded on ennetada, vähendada ja ravida mistahes inimestele tekitatud kahjusid, varale ja keskkonnale tekitatud kahjusid, mis on põhjustatud õnnetuste ja suurõnnetuste tagajärjel, k.a. sõjategevuse või mõõdapääsmatu sõjaohu korral.

EESTI PÄÄSTESEADUS

Kas Eesti päästeseadus vajab pisi-parandusi või tõsisemat ümbervaatamist?

1994. aastal jõustunud päästeseadust (tolleaegse nimetusega tuletõrje- ja päästeseadus) on kolmeteistkümmel korral muudetud. Seaduse reguleerimisala sõnastus on aga jäänud peaaegu muutmata.

Päästeala tööd käesoleva seaduse mõistes on:

- 1) päästetööd – inimeste ja vara päästmiseks ning keskkonna kaitseks tehtavad tööd tulekahjude, loodusõnnetuste, katastroofide, avariide, plahvatuste, liiklusõnnetuste ja muude õnnetuste (edaspidi õnnetused) korral, samuti õnnetustega kaasnevate ohtude likvideerimiseks tehtavad tööd;
- 2) riiklik tuleohutusjärelvalve – tuleohutust käsitlevate õigusaktide täitmiseks tehtavad tööd.

Nende ridade kirjutamise ajal on vabariigi valitsuse menetluses korrakaitseaduse eelnõu. Eelnõu väljatöötamisega alustati 1997.

aastal. Korrakaitseaduse sisuks on avaliku korra mõiste määratlemine Eesti õiguskorras ning avalikku korda ähvardavate ohtude ennetamise, tõrjumise ja korra-rikumiste kõrvaldamise koordineeritud süsteemi loomine. Seni on Eesti õiguskorras olulisel määral puudunud või ebamääraselt sätestatud volitused isikute põhiõiguste ja vabaduste piiramiseks riikliku järelevalve menetluses.

Korrakaitseaduses sätestatakse riikliku järelevalve teostamise üldpõhimõtted. Riiklik järelevalve on korrakaitseorgani tegevus eesmärgiga ennetada ohtu, selgitada see välja ja tõrjuda või kõrvaldada korra-rikumine.

Üldine korrakaitseorgan on politsei. Erikorrakaitseorganid, sh päästeteenistus, tegutsevad neile eriseadustega pandud ülesannete täitmisel. Tulenevalt nendest põhimõtetest tuleb ümber vaadata päästeseadus.

PÄÄSTETEENISTUS KUI ERIKORRAKAITSEORGAN

Päästeseaduse praegune regulatsioon sätestab Päästeameti ülesanneteks riikliku tuleohutusjärelvalve ning inimeste ja vara päästmiseks ning keskkonna kaitseks tehtavad tööd õnnetuste korral.

Uues päästeseaduses tuleb pääs-

teenistuse tegevused lahti mõtestada lähtuvalt ajalisest suhtest õnnetusse:

- tegevused, mille eesmärgiks on õnnetuse ärahoidmine;
- tegevused, mille eesmärgiks on asetleidnud õnnetuse leviku peatamine ja õnnetuse kõrvaldamine.

Korrakaitseaduse koostöös üldkorra-rikumise korral. Justiitsministeerium ei pidanud mõistlikuks korrakaitseaduses politsei kõrval teise üldkorra-rikumise korral määratlemist.

Tekkinud olukorras oleks otstarbekas uues päästeseaduses sätestada päästeteenistuse üldpädevus õnnetusi ennetava ja kõrvaldava organisatsioonina. Päästeteenistuse ülesandeks oleks riiklik järelevalve õnnetuste korral, seega tegevus eesmärgiga ennetada ohtu, selgitada see välja ja tõrjuda või likvideerida õnnetus. Kui päästeasutus peab õnnetusele reageerima, siis peaks tal olema ka õigus sellist õnnetust ennetada. Kui seni on päästeteenistuses laiendatud eelkõige päästetööde alast pädevust, siis uue päästeseadusega tuleks ühtlustada eelkõige ennetustöö pädevus operatiivtöö alase pädevusega¹.

Sarnane olukord oli eelmise sajandi üheksakümnendate aastate alguses, kui vieldi, kas meie organisatsiooni ülesandeks on ainult tulekahjude kustutamine või reageerimine kõikidele õnnetustele.

Minu arvates on tänane päästeteenistus uuteks väljakutseteks valmis.

Korrakaitseaduse koostöös üldkorra-rikumise korral. Justiitsministeerium ei pidanud mõistlikuks korrakaitseaduses politsei kõrval teise üldkorra-rikumise korral määratlemist.

¹ Päästeasutustel on kohustus regulaarselt kontrollida kõrgendatud riskiga objekte. Tuleohutusülevalvete käigus näeb inspektor ka selliseid rikkumisi, mille osas tal õigust sekunda ei ole – näiteks elektriõhutus või surveseadmete nõuete rikkumised, mis võivad põhjustada tulekahju või plahvatuse. Ohutuse seisukohalt hinnates oleks otstarbekas, kui päästeasutus saaks ise kohe rikkumisele reageerida, mitte ei peaks seda korraldama läbi teise asutuse.

Ideed, mis päästavad ma

Inertgaasidega on võimalik vahust oluliselt efektiivsemalt ja keskkondasäästvamalt kustutada kütusereservuaaride tulekahjusid.

Heiki Soodla

Päästetööde õppetooli õpetaja

Päästekoolis õpetades puutun tahes tahtmata kokku päästeala probleemsõlmedega, mida maailmas pole suudetud lahendada. Seekord soovin teile tutvustada ideed, mis mul tekkis seoses kütusereservuaaride tulekahjude kustutamiseks.

Kütusereservuaaride tulekahjud on tänini õudusunenägu päästetöötajatele, majanduslik häving konkreetse ettevõtte valdajale ja katastroof keskkonnale. Seda liiki tulekahjusid ei tohiks maailmas tekkida ning terminalide tulekindlusele pööratakse suurt tähelepanu. Ometi juhtub statistiliselt iga 25 aasta järel kuskil terminali tulekahju. Viimane selline sündmus leidis aset Londonis 11. detsembril 2005. aastal. Tulekahju lõomas mitu päeva, üle 40 inimese sai vigastada ja tuleõnnetusega kaasnes suur keskkonnareostus.

Kütusepõlenguid ei saa kustutada kõigile kättesaadava ja odavaima vahendi - veega, kuna vesi on raskem ja vajub kütusest läbi kustutus- toimet avaldamata. Seetõttu kasutatakse kütusepõlengute kustutamisel vahtu, mis vastavalt doseerides jääb põlevvedeliku pinnale ning isoleerib kütuse pinna kohal olevad vabad radikaalid õhuhapnikust.

Hiljuti on üles kerkinud probleem seoses vahuaine koostisega, nimelt avastati sealt keemiline aine PFOS, mis on looduses hävimatu ning inimesele vähkitekitava toimega. Ohtliku kemikaaliga vahuaineid kasutati enamikes kütusereservuaarides

ja samuti võib leida veel seda tüüpi vahuainet päästeautodel. Euroopas on kehtestatud direktiiv, mis käsib liikmesriikides viivitamatult selline vahuaine käibelt kõrvaldada. Selle tulemusel kaob aga kasutusest efektiivne, kilettekitav vahuaine, mis asendatakse nõrgema toimega ainega.

MIKS KÜTUSERESERVUAARID MAHA PÕLEVAD?

Tänapäevased kütusereservuaarid on varustatud statsionaarsete kustutussüsteemidega (pilt 2), mis õnnetuse korral rakenduvad ja peaksid tulekahju kustutama. Süsteemi käivitab terminali töötaja, mis omakorda pikendab reageerimise aega ning on tundlik inimlikele eksimustele. Praktika on näidanud, et statsionaarsed kustutussüsteemid peavad tulekahjule vastu 15 minutit. Kui selle ajaga vahtu tulema ei hakka, siis ongi tulemus käes - terminal põleb maha. Siin ei aita ka sündmusele reageerivad päästekomandod, kes suudavad vaeu piirata tulekahju levikut. Maailma praktika on lihtsalt selline.

Olen Eestis läbi viinud koolitusi paljudele terminali töötajatele ning küsitlenud reaalselt aega, millal vaht jõuab põlenguni. Vastuseks olen saanud, et 15 minutiga ei pruugita hakkama saada, kuna vahulahuse torustikud on pikad ja algselt täidetud veega.

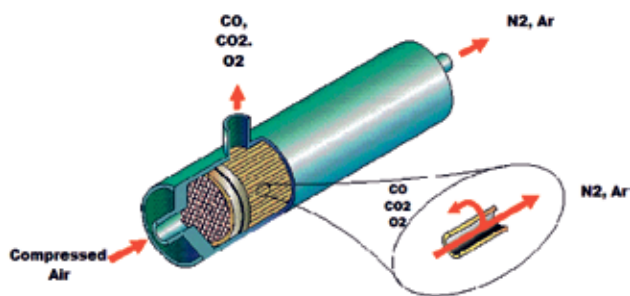
KUI OHUTUD ON KÜTUSERESERVUAARID?

Nagu enne mainisin, on terminalid suhteliselt ohutud ning põlengu tekkimine väga harv juhus.

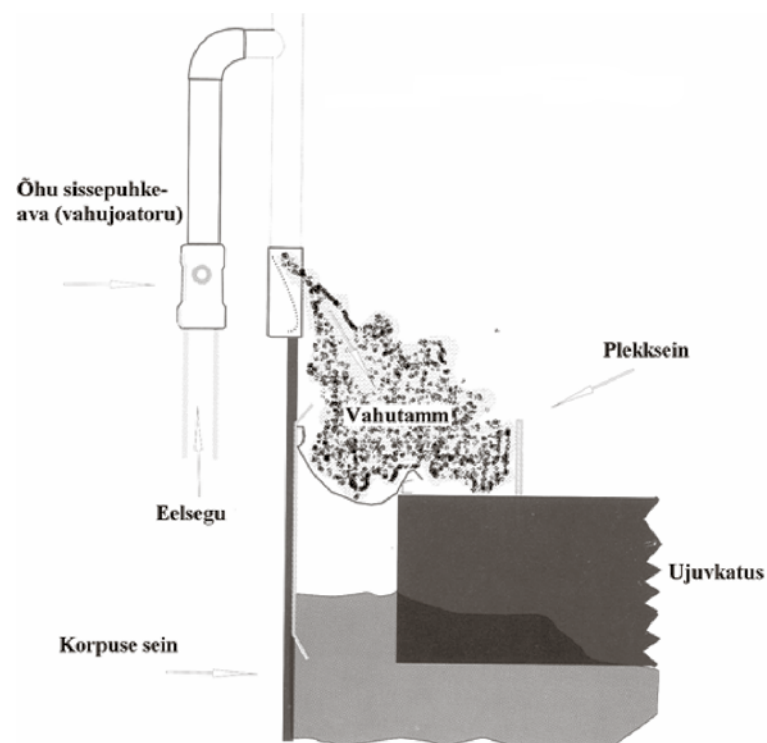
Üldiselt on reservuaare kahte tüüpi – ujuvkatusena ja ilma. Esimesel neist ujub katus kütuse pinnal ja tõuseb või langeb vastavalt põlevvedeliku nivoole. Teisel variandil on reservuaaril nõrga konstruktsiooniga katus, mis kaitseb seda juhuslike sädemete eest ja hoiab ära sademete ladestumise mahutisse. Katuse konstruktsioon on nõrk sellepärast, et võimaliku plahvatuse tekkel ei puruneks mahuti tervenisti ning kütus ei valguks maha. Tegelikult on mahutitel veel kolmas variant katuseid, mis on kombineeritud esimesest ja

••Pilt 1•• Londoni kütusereservuaaride tulekahju 2005. aastal.

••Joonis 2•• Membraanfilter, mis suudab eraldada kiiresti lämmastikgaasi välisõhust.

••Joonis 1•• Kütuse reservuaaridel olemasolevad statsionaarne vahtkustutussüsteem.

ailma

••Pilt 2•• Kütusereservuaaride põlengute probleemsõlm - sissevajanud mahuti seinad nn. taskud.

••Pilt 3•• Lämmastikgaasi N₂ generaator, mis toodab tuldokumentatavat gaasi välisõhust.

teisest variantidist.

Ujuvkatus tagab mahutite efektiivsema kustutamise, kuna põlevvedeliku vaba pind on imeväike – reservuaari sein ja ujuvkatuse vaheline ala, mis on kaetud pontooni tihendiga. Miinuseks on aga ujuvkatuse vähenenud vastupidavus tulekahjudele. Reageerimisaja viibides võib tekkida uus probleem – katus vajub osaliselt põlevvedeliku sisse, tekitades nn taskuid, kuhu vahuaine enam liigi ei pääse. Sellised taskud võivad tekkida ka reservuaari sein sissepoole langemise tõttu (pilt 2) ning reservuaari pole võimalik enam ülevalt kustutada.

MIKS VAHT POLE KÜLLALT EFEKTIIVNE RESERVUAARIDE KUSTUTAMISEKS?

Vaht on vee, vahulahuse ja õhu

segu. Vahuaine doseeritakse vette üldiselt kas 3 või 6%. Kuna vaht sisaldab suures koguses vett, siis osa vahuainest laguneb ikkagi kütuse pinnal või koguni seguneb põlevvedelikuga (iseloormulik polaarsetele kütustele). Probleemset rolli mängib siinkohal ka tuul, mis võib kuni 20% vahust lihtsalt minema kanda. Vahule mõjub hävitavalt põlengul tekkiv kõrge temperatuur, mis lagundab suure osa kustutusainest enne kütuseni jõudmist.

Kui vaatleme tule kustutamist tehnilisest seisukohast, siis me teame, et tulekahjut on kõige efektiivsem rünnata alt (leegi jalg). Vahtkustutuse seisukohalt saame tuld kustutada ülalt alla, mis juba iseenesest on vastuolus tulekustutamise põhireeglga.

Kütusele endale annab vaht sa-

muti hävitava löögi, mistõttu pole seda võimalik hiljem enam sihtotsustarbelisel eesmärgil kasutada.

UUS LAHENDUS KÜTUSERESERVUAARIDE KUSTUTAMISEKS?

Kogu eeltoodud jutu kokkuvõtteks võime tõdeda, et tänapäeval kasutuses olevad reservuaaride kustutussüsteemid on ebaefektiivsed ja keskkonnaohtlikud. Siin tekkiski mul mõte proovida mõnd teist kustutusainet. Esmalt analüüsisin lämmastikgaasi N₂ kasutusvõimalusi ning avastas võimaliku lahenduse selle kasutamiseks mahutite kustutamisel.

Lämmastikgaas on inertgaas, mida leidub välisõhus tervelt 78%. Küsimus on selle kättesaamises. Siinkohal leidsin lahenduse lämmastikgeneraatorite näol, mis toodavad tuldokumentatavat gaasi ning mõeldi välja juba 80ndatel aastatel ja on suhteliselt suure tootlikkusega (pilt 3). Membraanfiltrid (joonis 2), suudavad eraldada lämmastikgaasi välisõhust kiiresti ja tõhusalt.

Järgneva lahendusena pakun välja N₂ gaasi reservuaari põlengule peale andmist kütuse seest, põlengu alt. Tuldokumentatav gaas tungib mullidena põlevvedeliku pinnale ning takistab õhuhapniku ligipääsu tulekoldele ning tuli lämbub. Suuremat efekti lisab siinkohal fakt, et N₂ molekulid on O₂ molekulidega võrreldes suuremad ja kergemad, mis tagab tuldokumentatava gaasi kiire liikumise üles, takistades hapniku juurdepääsu.

Sellise seadme minivariandi olen ma juba valmis ehitanud ning katsetanud seda kolmemeetrise diameetriga kütusepõlengu puhul vastavas vannis. Efekt oli fantastiline – diiselkütte põlengu kustutas süsteem ära 20 sekundiga. Sama katse tegin ka raskekütteõliga (põlevkiviõli), efekt oli sama – tuli kustus, pidin tõstma ainult süsteemi lämmastikgaasi rõhku, sest paksemast põlevvedelikust tungib N₂ vaevalisemalt läbi.

Eraldi tähelepanu väärib lämmastikgaasi keskkonnasõbralikkus, kuna N₂ on välisõhu looduslik koostisosa. Sellise süsteemiga reservuaari kustutamine võimaldab hiljem põlemata jäänud kütust uuesti sihtotsustarbeliselt kasutada.

Katsete tulemused on salvestatud videolindile, nii et kellel on huvi, saab seda näha.

Præguseks patenteerimisel oleva kütuse terminalide/reservuaaride tulekustutussüsteemi mitteametlik nimi on Fire Nitrox 2007.

ARVAMUS

Andres Talvari

Rakenduskeemia õppetooli juhataja-professor

Sisekaitseakadeemia päästekolledž

Põlenguleegi kustutamine on tule süütamise vastandprotsess. Nagu süttimise puhul, võib ka leegi kustutamisel eristada kahte põhijärku: leegi kustutamine ja süttivate aurude hulga vähendamine alla kriitilist väärtust.

Inertsete gaasiliste kemikaalide kasutamine on üldiselt tuntud ja uuritud ala. Suurepinnalise põlengu korral (mahutipõleng) ei ole seni lämmastikku ja süsihappegaasi peetud leekide summutamiseks sobilikeks nende vajaminevate suurte koguste tõttu. Uuritud on lämmastiku ja süsihappegaasi kui inertsete lahjendite jahutavat toimet reaktsiooni vööndis: nad suurendavad atmosfääri efektiivset soojusmahtuvust (soojusmahtuvused Cp1000K [J/mol·K] N₂: 32,7; O₂: 34,9; CO₂: 54,3).

Autori väljapakutud lahendus on huvitav ning toetan igati päästetöötajate initsiatiivi teadmiste põhistelettepanekutele tulekustutustehnoloogias valdkonnas.

MIDA ASJAST ARVATA?

Feliks Angelstok

Sisekaitseakadeemia päästekolledži inseneriainete õppetooli juhataja

Teatavasti on põlemiseks vaja põlevainet ja oksüdeerijat. Tulekahjudel on oksüdeerijaks tavaliselt õhuhapnik. Põlemise peatamiseks tuleb aine ja oksüdeerija teineteisest eraldada. Selleks täna kasutatavatel vahudel on rida miinuseid, mida artikli autor piisava põhjalikkusega kirjeldab. Teine viis eraldamiseks, mille autor välja pakub, on lämmastiku kui inertse gaasikeskkonna loomine nende vahele. Inertgaaside kasutamine tulekahjude kustutamiseks suletud ruumides on tuntud võte, kuid nende kasutamine kütusereservuaaride kustutamisel on minu jaoks uudne. Hiilgav lahendus, seda enam, et tehnilised vahendid õhust piiramatus koguses lämmastiku tootmiseks on olemas.

Kustutussüsteemi tehnilised lahendused peaksid võimaldama viia lämmastiku vahetult kütuse pinnale, kus põlemine toimub, mitte sundima teda rasketest kütteilidest läbi tungima.

TULEOHUTUS MEIE IGAPÄEVAELUS

Milliseid nõudeid tuleb küttesüsteemi paigaldamisel täita?

Vaatleme, milliste nõuetega peab maja- või korteriomanik arvestama ning milliseid kooskõlastusi hankima, kui tahab hoonesse paigaldada küttesüsteemi.

RAIT PUKK

Tuleohutuse planeerimise ja analüüsi talituse juhataja

MISSUGUSTE AMETKONDADEGA

SUHELDA

Kui paigaldatav kütteseadme on hoonetehisprojekti kirjas ja vastab projektis toodud tingimustele, siis täiendavaid kooskõlastusi vaja ei ole. Kui aga soovite paigaldada kütteseadet, mida hoone ehitusprojekti ei ole ette nähtud, siis kõige esimene käik peaks olema kohaliku omavalitsuse (valla- või linnavalitsuse) ehitusnõuniku juurde. Seda sellepärast, et uue kütteseadme ehitamine või olemasoleva asendamise on ehitustegevus ehitusseaduse mõistes tehnoloogiline ümberseadistamine ja seetõttu on vaja ka kohaliku omavalitsuse kirjalikku nõusolekut.

Tulenevalt ehitusseadusest kontrollib ja koordineerib ehitustegevust oma territooriumil kohalik omavalitsus. Tavaliselt väljastab kohalik omavalitsus pärast taotluse laekumist lähteülesande ehitusdokumentatsiooni koostamiseks ja kirjaliku nõusoleku väljastamiseks vajalike kooskõlastuste loetelu. Tulenevalt päästeseadusest peab dokumentatsioon heakskiidu saama päästeteenistusel, vahel ka keskkonnakaitsel ja tervisekaitsel, sõltuvalt planeeritavast lahendusest.

MIKS ON SELLINE BÜROKRAATIA VAJALIK

Sisuliselt peab info ehitise ja sellega toimunud muudatustest kajastuma kohaliku omavalitsuse ehitusarhiivis. Kõik see, mille kohta märge puudub, on omavoliline ehitustegevus. Kui juhtub õnnetusi ehitises, siis hilisema ekspertiisi käigus võrreldakse kohaliku omavalitsuse dokumentatsiooni reaalse ehitisega. Kõik see, mille kohta puudub märge omavalitsuse dokumentatsioonis, on omavoliliselt tehtud ja puhtalt omaniku vastutus. Kõik,

mis on ametlikult tehtud, on nõudav vastutus projekterija, ehitaja ja järelevalvet teostanud isiku vahel ja sõltuvalt tagajärgedest võib sellel omaniku jaoks olla oluline vahe.

MILLINE ON KÜTTESÜSTEEMI PROJEKT?

Küttesüsteemi projekt koosneb:

- **Seletuskiri:** Kuna olemasolevasse hoonesse kütteseadme paigaldamisel on üldjuhul juba enne nõusoleku taotlemist enam-vähem selge, milline kamin, katel, ahi vms paigaldatakse, siis tuleb esitada järgmine info:

- Hinnang vahelae kandevõimele, kui küttekollet ei paigaldata vundamendile
- kütteseadme kaal
- Kütteseadme ohutuseeskirjade nõue
- Korstna lahendus (plokkidest laotud korsten, kivikorsten, metallist moodulkorsten vms), kas on vaja vundamenti või mitte
- Hooldevõimaluste kirjeldus

- **Korruseplaan:** Korruseplaanil näidatakse küttekolde paiknemine korteris või eramus ja korstna asukoht. Kui on olemasolev, mitme lõõriga korsten, siis ka see, milline lõõr kasutusele võetakse.

- **Kutselise korstnapühkija akt:** Olemasoleva lõõri korrasoleku kohta kinnitus, et seda võib kasutada.

- **Maja vaade:** Kui paigaldatakse uus korsten, siis kindlasti huvitab omavalitsust see, milline hoone hakkab välja nägema. Nt ei kujuta ette 9-korruselist maja, kus mööda esifassaadi on suvalistest korteritest korstnad katuseni paigaldatud. Maja vaatel võiks ära näidata ka ohutustarvikute paiknemise (käiguteed, katuselugud, katuseredlid jms)

NÕUDEID JOONISTELE

Joonised peavad olema tuvastatavad ehitise nimetuse, aadressi, joonise koostamise kuupäeva ja joonise koostaja isiku järgi. Mõõtkava märgitakse samuti joonisele. Kuna tegemist ei ole ehitusprojekti mahu-

ga, siis võivad joonistele esitatavad nõuded olla oluliselt leebemad kui ehitusprojekti omad.

KUIDAS TAGADA, ET KÕIK SAAKS KOOSKÕLASTATUD

Kõige lihtsam on tellida terviklahendus ühest firmast. Kui aga on soov ise asju ajada ja soodsamalt hakka-

1. Tutvu võimalustega, leia enda jaoks mõistlik lahendus.
2. Vali välja sobilik kütteseadme. Tutvu selle tehnilise passi ja andmetega.
3. Tee endale selgeks, kas kütteseadme küttesvõimsus vastab hoone mahule ja välispiirete soojapidavusele. Pigem olgu pisut võimsam kui minimaalne.
4. Lase korstnapühkijal hinnata olemasolev korsten. Selle puudumisel või korstnapühkija negatiivse hinnangu korral vali välja sobilik korstnasüsteem.

5. Korstnale ja küttekoldele nõua müüjalt tootjapoolset paigaldusjuhendit. Mõningaid korstnasüsteeme on lubatud paigaldada vaid šahti sisse või ainult hoonest väljapoole, st ei tohi läbida vahelagesid vms.

6. Esita kohalikule omavalitsusele kirjaliku nõusoleku taotlus ehitise tehnosüsteemide muutmiseks - kütteseadme paigaldamiseks ehitisse. Aluseks Ehitusseadus § 16. Kuna mõned omavalitsused ei käsitle tehnosüsteemide muutmist või paigaldamist ehitisse ehitustegevusena, siis juhul kui omavalitsus keeldub taotlust menetlemast, võta kindlasti keeldumise kohta kirjalik otsus. Üldjuhul siiski käsitletakse seda ehitustegevusena.

7. Koosta projektdokumentatsioon vastavalt kohaliku omavalitsuse lähteülesandele.

8. Hangi heakskiidud omavalitsuse määratud ametkondadest.

9. Paigaldustööd on ehitustööd ja seda peaks tegema majandustegevusregistris registreeringut omav ehitusettevõtja (www.mkm.ee). > ehitus ja elamumajandus > registrid > majandustegevusregister MTR).

Nõue ei kehti üksiklamus, suvilas, aiamaas, taluhoones ja väikeehitises enda tarbeks ehitamisel.

10. Paigaldustööd dokumenteerib ja annab omanikule üle ehitusettevõtja. Enne tööde vastuvõtmist soovitatakse omanikul vormistada ehitise osale (kütteseadme) kasutusluba. Kasutusloa vormistamisel kaasab omavalitsus ka päästeteenistuse inspektori, kes kontrollib olulisi dokumente ja teostuse nõuetelevastavust. Olulised dokumendid on:

- Küttesüsteemi projekt
 - Korstnapühkija akt (olemasoleva korstna puhul)
 - Korstna tootja vastavusdeklaratsiooni koopia
 - Korstna paigaldusjuhend
 - Kütteseadme pass
 - Kütteseadme paigaldusjuhend.
11. Pärast kasutusloa vormistamist

Järgmises Häire 112-s kirjutame korterelamute renoveerimisest, rekonstrueerimisest, kaasnevatest probleemidest ja enimlevinud rikkumistest, mis nende töödega kaasneb.

Tuleohtlik aeg metsas pandi määrusega paika

Keskkonnaministri määruse muudatus määratleb täpselt, millal algab tuleohtlik aeg metsas ning millal on inimestel lubatud taimestikuga kaetud aladel lõket teha.

Kristel Kaljumäe
Liis Seisonen

Tuleohutusjärelevalve osakond

Tänavu 1. aprillil jõustusid keskkonnaministri 15. juuni 1998. a määruse nr 46 "Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuded" muudatused. Korrektuurid olid vajalikud, kuna määrus ei sätestanud selgelt ning üheselt mõistetavalt, millal algab tuleohtlik aeg ning jäi ebaselgeks, millal ning millistel tingimustel on lubatud kulu põletamine ja/või lõkke tegemine metsas.

Eelnevalt kehtinud määruse versioonis loeti tuleohtlikuks ajaks perioodi, mil Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi (EMHI) hinnangul tuleoht vastas tuleohuklassile 2 või oli suurem. Tuleohuklasside määramise meetoodika oli ära sätestatud määruse lisas. Kirjeldatud regulatsioonis jäi tavakodanikule arusaamatuks, kust võib saada infot EMHI poolt antud hinnangu kohta (sh kust on võimalik leida kaarti, mida kirjeldatakse määruse lisas ning millel on kajastatud erinevast tuleohust lähtuvalt erinevad tuleohtu klassid). Et kaart on mõõtmetelt pisike, ei olnud sellele tuginedes võimalik määratleda objekti täpsusega tuleohtlikke piirkondi, kuna erinevates Eesti piirkondades võis tuleohuklass varieeruda.

Probleemide lahendamiseks muudeti määruse punkti 3, mis uuel kujul on sõnastatud järgmiselt: "Tuleohtlik aeg metsa ja muu taimestikuga kaetud alal algab kevadel pärast lume sulamist ning lõppeb sügisel vihmaste ilmade saabumisel. Tuleohtliku aja alguse ja lõpu määrab igal aastal EMHI ning teavitab sellest avalikkust massiteabevahendite kaudu, sealhulgas vähemalt kahes üleriigilise levikuga ajalehes." Määruse lisa tunnustati muudatuste käigus kehtetuks.

Tuginedes EMHI hinnangule määratakse igal aastal eraldi tuleohtliku aja saabumine ja lõppemine ning tea-

vitatakse sellest avalikkust. Samuti pole vaja sellise regulatsiooni korral tugineda EMHI tuleohutusklassidele, mida eelnevalt kehtinud määruse kohaselt hakati arvutama alles 15. aprillist ning mis erinesid piirkonniti üle Eesti. Hinnangu lume sulamise kohta on EMHI andnud igal aastal – lume sulamiseks loetakse aeg, kui 90% Eestist on lumevaba.

Samuti keelustati muudatusega tuleohtlikul ajal ning alal risu, põhu jms põletamine. Varasema regulatsiooni kohaselt võis isik risu jm põletada, kui ta oli sellest eelnevalt informeerinud Häirekeskust. Häirekeskuse informeerimine ei saa aga tagada tuleohutust ning vabastada isikuid vastutusest, kui peaks tekkima tulekahju näiteks olukorra vales hindamisest või muudest põhjustest. Samuti segasid sellised kõned põhjendamatult Häirekeskuse hädaabikutsete menetlemist.

NÕUDED LÖKKE TEGEMISEKS

Metsa- ja muu taimestikuga kaetud alade ohutusnõuete osas täpsustati määruse punkti 11 järgmises sõnastuses: "Tule tegemise koha ümbrus peab olema puhastatud põlevmaterjalidest ja -vedelikest ning vajadusel eelnevalt niisutatud. Tule tegemise koht tuleb vajadusel ümber kaevata või tagada muul viisil tule leviku takistamine. Tule tegemise juures peab tule suurust, ohustatud ehitisi või looduskeskkonda arvestades olema piisaval hulgal esmaseid tulekustutusvahendeid või muid tule kustutamiseks kasutatavaid vahendeid. Tule tegemisel ei tohi tuletægija jätta tuld valveta ega lahkuda enne, kui tuli on kustunud või tema poolt kustutatud."

Seega täpsustati määruse muudatustega muuhulgas lõkke tegemise tingimusi metsas, kuid seoses läheneva suve ning võimalike metsapõlengutega oleks otstarbekas üle korrata ka metsaseaduses sätestatu. Nimetatud seaduse §35 lõige 3 ütleb, et metsatulekahju ennetam-

miseks on kohalikul omavalitsusel õigus, teatades sellest kohalikus või maakonna ajalehes ja ka muudes kohalikes massiteabevahendites, keelata:

1) metsa kasutamine puidu saamiseks, kõrvalkasutuseks, jahinduseks, teadus- ja õppetööks ning rekreatsiooniks;

2) võõras metsas viibimine, välja arvatud teenistusülesannete täitmisel.

Sellise keelu ajal on metsas keelatud igasugune tule tegemine.

Kontrollimaks keskkonnaministri määruses "Metsa ja muu taimestikuga kaetud tuleohutusnõuded" sätestatud nõuete täitmist ning eesmärgiga vähendada ja ennetada kulupõlengute arvu ja tõsta inimeste teadlikkuse taset tuleohutuse valdkonnas, on tuleohutusjärelevalve inspektorid viinud sellel kevadel läbi kaks reidi, mis toimusid 31. märtsil ning 14. aprillil.

Märtsis toimus kulupõletamisvastane ühisreid koostöös Keskkonnainspektiooni, piirivalve ja politseistruktuuridega. Kulureidi käigus alustati kokku 23 väärteomenetlust (neist suuliselt hoiatusi 12, hoiatust-rahve 1, kiirmenetlusi ja üldmenetlusi kokku 5), selgitustööd tehti kokku 89 korral (selgitustööd hõlmas enamjaolt küttekoldevalise tule tegemist puudutavate nõuete tutvustamist).

Aprillis läbi viidud kulureid leidis aset pärast väga lühikest etteteatamistähtaega, tänu millele osales reidil ka vähem ametnikke, kuid reidi kokkuvõtteks alustati kokku 5 väärteomenetlust ning 17 korral tehti kodanikele selgitustööd.

Mis puudutab metsa- ja muu taimestikuga kaetud aladel toimunud tulekahjudele reageerimist, siis see toimub vastavalt Siseministri, Politsei, Päästameti, Keskkonnainspektiooni ja proku-

ratuuri 02.08.2006 protokollilisele otsusele. Lähtuvalt nimetatud otsusest reageerivad politseiasutus ja Keskkonnainspektatsioon järgnevatel tulekahjukriteeriumitele, mille menetlemisel võib päästeasutuse menetlusbüroo ametniku kaasata spetsialistina:

- Põlenguga on haaratud 1 ha või rohkem metsa.

- Põlenguga on haaratud 5 ha või rohkem maastikku.

- Süütamisele viitavate asjaolude ilmnenemisel.

- Muudel asjaoludel, mis viitavad olulise või suure varalise kahju tekkimisele või ohu tekkimisele inimeste elule või tervisele.

Päästeasutuste menetlusbüroode pädevusse kuuluvad ainult need kulupõlengud, millega kaasneb isiku vara hävimine (alus 04.10.2006 protokolliline otsus Päästameti ja Keskkonnainspektiooni vahel).

STATISTIKA

Mai alguse seisuga on 2007. aastal põlenud mets või muu taimestikuga kaetud ala 1450 korral, hukkunud on üks inimene. 2006. aastal tuli päästametnikel kustutada 4976 kulu- ja metsapõlengut, nendes tulekahjudes hukkus neli inimest.

TULEOHTLIK AEG METSAS

Tuleohtlik aeg metsa ja muu taimestikuga kaetud alal algab kevadel pärast lume sulamist ning lõppeb sügisel vihmaste ilmade saabumisel. Tuleohtliku aja alguse ja lõpu määrab igal aastal Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut (EMHI) ning teavitab sellest avalikkust massiteabevahendite kaudu, sealhulgas vähemalt kahes üleriigilise levikuga ajalehes.

Varjatud tuli meeste maailmas

Pinge ja stress on varjatud tuli, mis võib põleda ka nende meeste maailmas, kes päevast päeva leekidega võitlevad. See põleb tasa, kuid võib lahvatada leegiga. Selleks on vaja seda tundma õppida ja võimalusel ennetada ning aidata. See on kindlasti oluline protsess uurimaks tugisüsteemi vajadust päästjate töös kuni vastavate meetmete väljatöötamise ning ellu rakendamiseni.

Kairi Kilp

Põhja-Eesti Päästkeskus,
Ennetustöö ja avalike suhete
büroo juhtivspetsialist

Katastroofide ja õnnetustega tegelevate professionaalidel läbipõlemine on juba aastaid olnud probleemiks paljudes lääneriikides. Traumaatiliste nähtude ärahoidmiseks ja raviks kasutatakse erinevaid viise. Eestis puuduvad seni konkreetsed uuringud nii tööstressi taseme kui ka kohalikesse oludesse sobivate õnnetustest taastumise meetodite kohta.

Iga töö on omal viisil stressitekitav. Manchesteri ülikooli professor Carily Cooper on hinnanud tööstressi 10-palli süsteemis. Tuletõrjaja-päästja stressi tase on 10-palli süsteemis 6,3 ja ametite pingereas on see 15. kohal. Pingereas ettepoole jäävad tema hinnangul näiteks politsei ja vangivalvuri elukutse. Probleemseks võib stressireaktsioon muutuda siis, kui see on eriti tugev, kestab pikemat aega, või kui stressi põhjustavaid olukordi on sedavõrd palju, et inimesele ei jää vajalikku taastumisaega.

Inimesed reageerivad sündmustele erinevalt. Traumaatilise kriisi põhjustajateks lisaks sotsiaalsetele ja isiksuseprobleemidele on ka erinevad katastroofid: loodusõnnetused, tööstusõnnetused, liiklusõnnetused, tulekahjud, neis õnnetustes osalemine ohvri, süüdlase, päästja või pealtnägijana (Ugur 1999).

KÕIK, MIS EI TAPA, TEEB TUGEVAKS

Kriisireaktsiooni tugevus sõltub aga lisaks juhtunu tugevusele muudestki teguritest. See on seotud inimese vanuse ning elukogemusega. Samuti sellega, kas inimesel on varasem kriisikogemus. Kriisireaktsioon on seda pehmem, mida turvalisem on

Vastupidiselt üldarusaamaga, et ainult tugevad jäävad ellu, tuleb läbipõlemist rohkem ette just sisemiselt tugevatel, töökatel, sõbralikel ja abivalmis inimestel, kellel on füsioloogiliselt terve ja koormusele treenitud kohanemisvõime.

inimese elu õnnetuse hetkel. Kõige raskem on antud olukorras üksi jääda. Päästjad kogevad palju kriisituatsioone, seega vajavad ka rohkem toetust. Neil tuleb õppida ka halvast ja omandada kogemusi, mida tulevikus saab vältida. Ebaõnnestumistel tuleb sisendada, et kõik, mis ei tapa, teeb tugevaks. Paljud neist elavadki lootusega ise toime tulla, see on harjumuspärane või puudub abi kättesaadavus. Kui varasem abiotsimine ei ole tulemust andnud, võidakse sellest lausa loobuda.

Tihti arvatakse, et nõrgad inimesed põlevad läbi ja tugevad jäävad ellu. Tugev ei lähe arsti ja psühholoogi juurde. Vastupidiselt üldarusaamaga, et ainult tugevad jäävad ellu, tuleb läbipõlemist rohkem ette just sisemiselt tugevatel, töökatel, sõbralikel ja abivalmis inimestel, kellel on füsioloogiliselt terve ja koormusele treenitud kohanemisvõime. Pikaajalise psühhoo-emotsionaalse stressi tingimustes tunnetatakse oma töös pidevat ajasurvet, mille aluseks on võimendunud vastutustunne võetud kohustustele. Suureneb nõudlikkus mitte ainult enese, vaid ka teiste suhtes. Lumepallina võib süveneda ka töö-kodu konflikt: mida rohkem on probleeme tööl, seda halvemad võivad olla suhted lähedastega ja vastupidi (Merisalu 2002).

Teise inimese trauma ja jõuetus mõjutavad abistajaid tugevasti ning empaatiat üles näidates saame teada, millised on enda tunded surma ja kõige selle suhtes, mis on vapustav. Suhe, mis kujuneb abistaja ja kriisisattunu vahel, on ettearvatu. Pole võimalik prognoosida, kuidas mingi konkreetne olukord või juhtum abistajale mõjub. Seepärast vajab ka tema ümbrus erilist tähelepanu ja hoolsust.

Stressist põhjustatud kurnatud süvendavad mitmesugused tegurid. Nendeks on püüd vältida stressituatsioone, mis igal juhul vajavad lahendamist, stressi eitamine oma mõtetes, isikliku vastustuse eest põgenemine (näiteks teiste süüdistamine oma hädades), samuti alkoholi tarvitamine (kuritarvitamine). Alkohoolil on stimuleeriv, mitte rahustav toime ning see on raskustes oleva inimese vaenlane.

Ekstreemolukorras toimub inimeses rida muutusi, mille käigus inimene üritab kohaneda tekkinud olukorraga. Esimene reageering on tavaliselt šokk, mille eesmärgiks on pehmedada juhtunu jõudmist teadvusesse (Meres 2003).

Otsesesse ohtu või kiiret reageerimist nõudvasse olukorda sattudes käituvad inimesed erinevalt. Mõni säilitab rahu ja külma närvi, suudab olukorda kainelt hinnata ning tulemuslikult ja õigesti tegutseda. Selline isik suudab ka teisi inimesi aidata ja juhendada. Võib öelda, et tema jaoks saabub šokk alles pärast sündmuskohalt lahkumist.

Katastroofi järel on lihtne märgata enamikku neist, kes kannavad akuutse trauma all. Loomulikult märgatakse neid, kes on füüsiliselt vigastatud. Nende hulgas, kes ei ole vigastatud, on samuti palju neid, kes on jahmunud, näevad välja kahvatud ja jõetud või värisivad. Mõned traumaohvritest ei ole katastroofi

Foto: Põhja-Eesti Päästkeskuse arhiivist

otsesed ohvrid, vaid pealtnägijad või päästjad, kes on sügavas afektiseisundis sellest, mida nad on näinud. Mõne puhul ei pruugi hingetrauma välja paista, kuna nad tegutsevad aktiivselt – otsides teisi, organiseerides abi, osaledes päästetöodes. Mingil protsendil neist võivad alles järgmisel päeval või nädalal ilmne- da traumasümptomid (Rothchild 1998).

Traumajärgne stressihäire võib tabada iga õnnetusega seotud inimest – ohvrit, põhjustajat, abistajat, lähedast. Inimesed, kellel selline häire esineb, ei pruugi toime tulla oma igapäevavajaduste rahuldamisega. See segab jätkuvalt nende elu. Nad justkui elaksid uuesti läbi kogetud eluohtlike olukordi, tajudes neid visuaalselt, kuuldes helisid, reageerides füüsiliselt ja mentaalselt juba möödunud sündmustele just nii, nagu need sündmused alles toimusid.

Ekstreemsete olukordade toimel tekkinud ägeda stressireaktsiooni kujunemise sümptomid kaovad tavaliselt 24-48 tunni möödudes. Hilisemad traumajärgsed reaktsioonid tulevad esile päevade, nädalate ja isegi kuude möödudes. Pikka aega kestnud häired nõuavad aga juba psühhoterapiat ja ravi (Maailma Tervishoiuorganisatsioon).

SUURIM ABI ON TOETUS

Šoki läbi elanud inimese abistamisel on tähtis, et teda toetataks ja tema eest hoolitsetaks kohe pärast sündmust. Igaüks võib abiks olla. Suurim abi ja toetus on teise inimese juuresolek. Kohatud, tundetud või küünilised kommentaarid võivad palju kahju teha. Töökaaslastel on mitmekülgse abi andmisel oluline roll. Ühe ja sama töö tegijad mõistavad kõige paremini töökaaslaste katsumusi. Ülemuste toetus on samuti väga tähtis. Kui see mingil põhjusel puudub või kui pärast

Ekstreemsete olukordade toimel tekkinud ägeda stressireaktsiooni kujunemise sümptomid kaovad tavaliselt 24-48 tunni möödudes. Hilisemad traumajärgsed reaktsioonid tulevad esile päevade, nädalate ja isegi kuude möödudes. Pikka aega kestnud häired nõuavad aga juba psühhoterapiat ja ravi (Maailma Tervishoiuorganisatsioon).

juhtunud kuulevad osalised juhita- sandilt ainult süüdistusi, võib kindel olla, et töökollektiivi õhkkonnale see kasuks ei tule. Igal juhul tahavad al- luvad kuulda lohutavaid ja julgusta- vaid sõnu, mis aitavad uuesti jalule tõusta. Samuti vajavad päästjad nii suuremate kui väiksemate õnnestu- miste korral tunnustust. See võib olla mõnikord väärtuslikumgi kui mista- hes materiaalne tasu.

Mehed kohtavad igapäevaselt erinevaid väljakutseid. Nad peavad tagama perele majandusliku kind- lustatuse ning sellest lähtuvalt töö- tavad rohkem. Meestel on põhimõt- telisel võimalik valida kahe variandi vahel – kas leppida majanduslikult kehvamate oludega ja olla selle tõttu tihti stressis, või uppuda töösse ning olla sellest lähtuvalt üleväsinud ja stressis. Igal juhul on mõlemad olu- korrad stressitekitavad. Kuid ometi on päästjatest mehed valinud just selle tee, mis materiaalselt rikkaks ei tee, kuid annab midagi muud, mis seda tööd südamega tegema pa- neb. Üheks põhjuseks võib olla ka maskuliinne töökeskkond, mis aitab mehemeelt üleval hoida. Mehed saa- vad meeste hulgas olla nemad ise, rääkida asjust, mida naistega iialgi rääkida ei saa, tunda nii-õelda õlg-õla tunnet ja ühtsust, mida võib ja saab kogeda vaid ülekaalukalt meeste kollektiivis. Sellest võib järeldada, et miski oluline selle raske töö juures mehi paelub ja neid kinni hoiab. Ka meie peaksime lähedalseisjaina neile nende suure panuse eest rohkem tunnustust avaldama, sest selle elukutse on kahtlemata valinud vaid tugevad. Oluliselt rohkem tuleks ka avalikkuse ees väärtustada tuletör- juja-päästja elukutset.

VÄLJAEAMISKOOSOLEK

Üks võimalus mehi nende töös toe- tada, on korraldada pärast raskeid tööalaseid situatsioone ja olukor- di nn väljaelamiskoosolekuid (ingl keeles *defusing*) või supervisioone, mille ülesanne on mingist juhtumist põhjustatud vapustuse ehk šoki väl- jaelamine ja mahalaadimine, samuti analüüs.

Väljaelamiskoosoleku võib kor- raldada kas ülemuse või selleks spetsiaalselt nimetatud ja vajaliku väljaõppe saanud isiku eestveda- misel. Inimesed vajavad võimalust oma mõtteid ja tundeid väljendada. Ühe ja sama töö tegijad mõistavad kõige paremini töökaaslaste katsumusi. Sageli ei taheta abi saamiseks pöörduda psühholoogi kui võõra inimese (tihtipeale naise) poole. Spetsiifikaga mitte kursis oleval inimesel võib olla ka raske mõista

Üks võimalus mehi nende töös toetada, on korraldada pärast raskeid tööalaseid situatsioone ja olukordi väljaelamiskoosolekuid (ingl keeles *defusing*) või supervisioone, mille ülesanne on mingist juhtumist põhjustatud vapustuse ehk šoki väljaelamine ja mahalaadimine, samuti analüüs.

erialaseid nüansse. Kergematel juh- tudel võiks sellise koosoleku läbiviija olla meeskonnavanem/rühmapealik ja raskematel juhtudel päästeala tundev professionaal (mees), kes selleks oma isikuomaduste poolest sobib ning on saanud sellise välja- elamiskoosoleku või supervisiooni läbiviimiseks ka vajaliku väljaõppe. Koostumine peaks saama heaks traditsiooniks, kus räägitakse läbi kogu sündmuse käik ning tuletör- juja-päästjate tegevus. Oleks vaja korraldada meeskonnavanemate/ rühmapealike koolitus, mis aitaks õppida vestlust juhtima ning läbi vii- ma viisil, et sellest abi oleks. Kindlasti on juba praegu meeskondi, kus see vaikselt toimib.

Väljaelamiskoosolek peaks toi- muma kindlasti juhtudel, kus on läbi elatud peaaegu piirilukordi - klien- di vigastus, surm tööülesannete täitmisel ja muud rängalt mõjuvad sündmused, eriti lapsohvritega õn- netused. Tuletörjajatele-päästjatele peaks rohkem korraldada kursusi, mis annaks ülevaate traumaatilisest stressist ja selle sümptomitest, õpe- taks märkama ohutegureid nii endal kui meeskonnaliikmetel ning nende- ga toime tulema. Enesetaastumisele aitab kaasa võimalus end positiiv- selt välja elada, tegeleda füüsilise treeninguga ja käia saunas. Keha va- jab väljaelamist ning mõlemal viisil on seda võimalik edukalt teha ning ka tehakse.

Artikkel on ilmavalgust näinud selleks, et kutsuda teid sellel tee- mal kaasa mõtlema. Me kõik saame panustada sellesse, et reaalse töö tegijatel oleks lihtsam toime tul- la. Tunnustagem päästjaid alati nii suurte kui väikeste võitude puhul, sest need võidud on ka meie võidud.

Täna kõiki, kes antud teemat kä- sitledes mõtte ja sõnaga abiks olid!

Artiklis on kasutatud D. Dorbeki *Sisekaitseakadeemia lõputööd*.

Moodne terrorism

Moodsa terrorismiajastu alguseks loetakse seitsmekümnendaid aastaid, mil uuenes relvakonflikt Põhjalirimaal ja aktiveerus paljude terroristlike rühmituste tegevus nii Euroopas kui mujal maailmas.

Jonathan Chapple

Sellel ajal sai maailm päris mitu valusat õppetundi, mille tulemusena loodi ülemaailmsed demineerimise (EOD) ja lõhkeseadeldiste kahjutuks tegemise (IEDD) töömeetodid ja -viisid ning võeti kasutusele hulgaliselt erivarustust.

Seitsmekümnendatest pärinevad "kolm kuldset IEDD põhimõtet":

- Kaugjuhtimine = kaugelt robotiga
- Poolkaugjuhtimine = HAL'iga
- Käsitsi

Kaasaegne varustus (robotid ja veekahurid) on ka seitsmekümnendatel sündinud ja arendatud. Aga juba 30 aastat ei ole piisavat tähelepanu osutatud sellisele EOD/IEDD tööriistale nagu Hook & Line' taglastussüsteem (HAL). See süsteem võimaldab demineerijal maja või auto uksi avada või sealt midagi välja võtta poolkaugjuhtimise teel ja ohutult. HAL süsteemide kasutamine vähendab ohtu demineerija elule ja tervisele ning võimaldab lahendada EOD intsidente eemalt.

Esimene HAL standardkomplekt võeti kasutusse Briti maaväes 1972. aastal ja 1980. aastate keskelt kasutatavad EOD valvemeeskonnad kõikjal maailmas HAL-süsteemi põhivarustusena. HAL-ist on kujunenud üks enimkasutatud põhivarustuse komponente ja koos roboti, kaitseüliskonna ja röntgeniga moodustab see valvemeeskonna varustuste skeleti. Mõned noorema põlvkonna demineerijad peavad HAL-i iganeks ja primitiivseks, sest teisi demineerimis-seadmeid nagu veekahurid, robotid ja röntgenid on pidevalt arendatud ja moderniseeritud. Mitmel pool kasutatakse tänagi seitsmekümnendatel toodetud HAL-e [mis tõendab nende läbimõeldud ehitust ja kvaliteetset materjali] väga edukalt tavaliste/lihtsamate lõhkeseadeldiste kahjutuks tegemisel. Seega võib öelda, et HAL on ka tänapäeval leidnud oma kindla koha lõhkeseadeldiste kahju-

tuks tegemisel kui suhteliselt odav ja efektiivne tööriist.

Tehnoloogilise progressi tulemusena on viimastel aastakümnetel järjekindlalt arendatud ka HAL-i – ta on nüüd veelgi efektiivsem, läbimõeldum ja kasutajasõbralikum. Nöör on tugevdatud Kelvlariga ja nööri venivus on vähenenud – demineerija tunnetab paremini nööri käitumist ja rakendatud jõudu. Metallosad nagu konksud, käepidemed, plokid ja rihmarattad on uuendatud disainiga ja tugevamast materjalist. Laialt kasutatakse süsinikkiudu ja teisi komposiitmaterjale, tänu millele on detailid varasemast oluliselt kergemad ja tugevamad. Ilmselt suurima arengu on läbi teinud iminapad – nende kleepuvus erinevate pindade külge, eriti suurtel koormustel, on paranenud oluliselt.

Tehnoloogiline arendustöö tõi 2000. aastal kaasa suure läbimurde, kui maailmaturule tuli kogu senist kogemust arvestav uus integreeritud EOD/IEDD taglastamise süsteem, mis muutis senist HAL-i kasutamise teooriat ja praktikat. Uus süsteem võimaldas lahendada märksa keerulisemaid EOD/IEDD ülesandeid ja andis kasutajale olulise taktikalise vabaduse. Uued omadused ja kasutusvõimalused on HAL-ist teinud demineerijale Iraagis 2006. aastal sama olulise töövahendi nagu 1972. aastal oli Põhjalirimaal tema kauge "esivanem".

Tänapäevane HAL koosneb põhikomplektist ("Core"), mis oma olemuselt on püsinud muutumatu juba 30 aastat, ja lisatarvikutest (komplektidest), mis on mõeldud mingi kindla ülesande täitmiseks. Näiteks auto uste avamiskomplekt sisaldab kaugjuhitavat aknapurustajat, lukuavajat, ukseingitõstukit, nupuvajutajat ja ukseankruid, mille abil saab lahendada ka kõige keerulisem olukord. Kui olukord nõuab auto liigutamist või kallutamist, saab kasutada selleks spetsiaalselt konstrueeritud komplekti.

Kuigi HAL areneb pidevalt, on selle põhieesmärgi (et demineerija oleks IED ligiduses nii vähe aega kui võimalik) küllalt raske saavutada. Süsteem peab selleks olema lihtne kasutada. Professionaalse HAL-i põhikriteerium on üldtuntud põhimõte "KISS" (Keep It Simple Stupid - hoia see lihtne ja lollikindel). Lihtsaid asju luua ei ole aga üldsegi lihtne!

Kõigist demineerija tööriistadest eeldab HAL kasutajalt kõige enam praktilist kogemust ja treenitust. Seetõttu on väga oluline koos taglastamissüsteemi soetamisega osta sisse ametlik tootjapoolne koolitus. Samuti on vaja perioodiliselt korraldada rühmakursusi, kus demineerija peab analüüsima stsenaariumikohast IEDD olukorda ja kavandama kiiresti HAL-i kasutamise plaani.

Piiratud eelarve ja vajadus vastata järjest kasvavatele nõuetele seab demineerijate meeskonna võimekusele kindlad piirid. HAL-süsteem pakub demineerijate meeskonnale suhteliselt väikese raha eest poolkaugjuhtimise võimalust. Näiteks kui pommiroboti kasutamine võib olla väheefektiivne, tagab HAL demineerijatele ohutu töö ja operatiivefektiivsuse. Isegi kui pommirobot on olemas, peab HAL alati meeskonna varustuse komplektis olema, sest mõnikord ei võimalda olud robotit lihtsalt kasutada (töö kitsastes ruumides, treppidel jne). Treenitud demineerija ja kaas-aegse HAL-i kombinatsioon tagab alati optimaalse resultaadi.

HAL-i süsteem on ennast juba 30 aastat tõestanud kui vajalik tööriist ja kindlasti tõestab seda veel vähemalt 30 aastat.

Kirjutise autor Jonathan Chapple on endine USA mereväelane, EDD ala ja Inglismaa pommigrupi juhataja. Chapple'it peetakse tugevaks HAL-i eksperdiksi tänu tema suurtele kogemustele HAL-i taageldamiste süsteemidega. Praegu on Chapple Allen-Vanguard firma asepresident Ameerikas.

Kirjutis ilmus ajakirjas "The Detonator" Vol. 33 No. 6 November/December 2006

Tõlkinud Stan Reber ja Valdo Reiman

Punane kukk ei kire tulles

Päästeameti projektikonkursil "Õnnetuste ennetamine 2007" sai teiste seas heakskiidu mittetulundusühingu Vajangu Noorsootöö Keskus esitatud projekt "Punane kukk ei kire tulles". Projekti põhitegevus on tuleohutus- alaste teadmiste edastamine läbi näitemängu, kusjuures sõnumi edastavad lapsed lastele.

Tekst ja fotod:

Eve Ojala

Ida-Eesti PK avalike suhete büroo juhataja

Vajangu noortekeskuse peamiselt põhikooli 4.-5. klasside õpilastest koosnev seitsmeliikmeline näitetrupp lavastas Tiina Õunapuu juhendamisel Valter Kruuti näidendi "Punane kukk ei kire tulles". Näidendi tegevus algab loomade metsakoolis, kus heatahtlik õpetaja öökull elutodesid õpetab. Tema publikuks on aga mitmekesine seltskond loomalapsi, nagu ulakas jänku Jaagup, tema mõju all olev muhe naljavend ja värsisepp jänku Jass, tõsine ja korralik siilipoiss Silver, teadmistejanuline ja tarkusi jagada armastav siili Surra ja armas lapsemeelne siilitüdruk Silli.

Poole tunni jooksul kuulab etenduse vaataja öökulli, jänkude, siilide ja politseinik lövi Leo suust palju õpetlikku, nagu näiteks: "Mets on meie kodu, kus tuld võib teha ainult selleks ettenähtud kohas" ja "Ära tee teistele seda, mida sa ei taha, et sulle endale tehtaks." Väljaspool haridustemplit aga õpetab loomalapsi õigesti käituma elu ning läbi oma kogemuse jõutakse veendumusele, et kõige ohtlikum vaenlane metsas on punane kukk. Hooletuse tõttu lehvitab korraks laval tiibu ka ülbe tulekahju – punane kukk, kuid pikalt talle tegutsemiseks aega ei anta. Lõpuks kõlab õpetliku loo moraal: "Tegutse targa peaga, siis lõpeb kõik heaga." Isegi ulakas teismeline jänku Jaagup parandab ennast.

Etendusega kaasnes ka tuleohutusalane loeng, kus lektoriteks olid Ida-Eesti Päästkeskuse töötajad ning laste sõber Nublu, kes jagas igal sündmusel teemakohaseid voldikuid ja kompvette. Jaotusmaterjalid olid koostatud must-valgetena, et lapsed neid ise värvida saaksid.

Esietendus toimus 26. märtsil noorte kodupaigas Vajangu põhikoolis korraldatud tuleõnnetuste päeva raames. Edasi rändas näitetrupp Tamsalu vallast väljapoole, andes maakonna eri paikades kokku ligi paarkümmend etendust. Märtsi lõpust juuni alguseni käidi nimetatud

- 1•• Heatahtlik õpetaja öökull (Karolin Kulm) tutvustab loomlastele siili Silverile (Kaupo Saarermann), siili Surrale (Toomas Klisla), siili Sillile (Keia Laht), jänku Jassile (Nele Laht) ja jänku Jaagupile (Raivi Pärnpuu) elu põhitõdesid.
- 2•• Ülbel tulekahjul Punasel Kukul (Marie Pärna) kaua tegutseda ei lasta. Kohe-kohe asub tema vallapäästja jänku Jaagup (Raivi Pärnpuu) koos kaaslase Jassiga (Nele Laht) tegutsema, et tulekahju kustutatud saaks.
- 3•• Lavale on astunud Punane Kukk (Marie Pärna) – sokuonu hein põleb.
- 4•• Tulekustuti vajalikkuses ei kahtle enam keegi – punase kuke peletab sokuonu heinakuhjast lõplikult ennetustöö vanemspetsialist Milvi Kompus.

eeskavaga vähemalt ühes iga Lääne-Virumaa kohaliku omavalitsuse koolis või lasteaias, kusjuures rõhuasetus seati lasteaed-alkkoolidele ja maakoolidele. Lisaks esinesid noored näitlejad sama etendusega ka maakonna koolide näiteringide ülevaatusel Rakvere kultuurimajas.

NÕUTI LISAETENDUSI

Noortekeskuse esindaja, projekti-juhi Monika Molodosti sõnul oli lasteasutuste huvi etenduste vastu suur ning võimalikud esinemiste kohad said kõik juba varakult broneeritud. Päästkeskusega lepiti kokku lisaesinemiste suhtes mai lõpus Haljalas ja juuni algul Rakveres toimunud suurematel tuleohutus-alastel sündmustel ning võimalik, et etendust saab veel näha ka mõnel kohalike omavalitsuste korraldataval suveüritusel, millele osalevad "Kodu tuleohutuks!" projekti raames ka päästkeskuse töötajad. Sügisel

Etendusega kaasnes ka tuleohutusalane loeng, kus lektoriteks olid Ida-Eesti Päästkeskuse töötajad ning laste sõber Nublu, kes jagas igal sündmusel teemakohaseid voldikuid ja kompvette.

aga kavatses noortekeskus esitada Päästeametile jätkuprojekti ning tuleohutusalase sõnumi järgmisel aastal ka Ida-Virumaa lasteaedadesse ja koolidesse viia.

Päästeamet toetab käesoleval aastal üle Eesti üheksat projekti kogusummas ligi 186 000 krooni. Ida-Eesti Päästkeskuse tegevuspiirkonnas leidis lisaks Vajangu noortekeskuse esitatule heakskiidu ka Narva Tuletõrjeühingu esitatud projekt "Noorpäästja", mille tegevus on suunatud venekeelsele sihtgrupile.

Päästeameti igal sügisel läbiviidava projektikonkursi eesmärgiks on kaasata kodanikeühendusi leidmaks ideid, kuidas kõige tulemuslikumalt ja optimaalsemate ressursidega läbi viia päästealase ennetustöö tegevusi.

Lasteaias toimus päästeõppus

Tänavu 8. mail toimus Tallinna 5. Lasteaias (J. Pärna 2) Päästemeeti osalusel evakuaatioõppus. Simuleeriti ohukolle, mis tekitas suitsu. Sireeni huilates saabus tuletõrjeauto ning lapsed evakueeriti. Õppuse eesmärgiks on tagada tõelise ohu korral personali teadlik ja paanikata tegevus. Personaliga on tuletõrjealane koolitus juba eelnevalt läbi viidud. On vaadatud õppefilme ning õpitud kasutama tulekustutit.

Lõunatund päästeteenistusega

Tekst ja foto:

Eve Ojala

Ida-Eesti PK avalike suhete
büroo juhataja

Raadiosaate avalikul lindistusel Rakvere Gümnaasiumis vastas õpilaste küsimustele Ida-Eesti Päästkeskuse Päästetööde teenistuse juht Tauno Suurkivi. Noorte endi ettevalmistatud asjatundlikud küsimused puudutasid nii Tauno isiklikku karjääri kui ka päästja elukutse spetsiifikat ja päästeala üldsemalt.

Juttu tuli ka suurematest õnnetusjuhtumitest ning nende tagajärgede likvideerimisest nii Eestis kui välismaal. Saatesse lisas meeleolu Rakvere Gümnaasiumi õpilastest ning päästkeskuse töötajatest koosnenud aktiivne publik, kes reklaampause vastavalt kas nõrdimushüüete või aplausidega tähistas. Saade oli Viru raadios eetris 7.

märtsil.

Saate formaadi idee autori ajakirjanik Toomas Hermi ütlusel andis ta õpilastele valida, kellele nad ise tahavad küsimusi esitada, kas politsei- või päästemeetnikule. Otsus

langetati päästeteenistuja kasuks.

Tauno Suurkivi avaldas ajakirjanikule tunnustust sellise kasuliku ja huvitava saate eest. "See võimaldas meil päris suure hulga noori passiivsetest kuulajatest aktiivse-

teks muuta ning teadvustada meie teemasid neilegi, kes tavaliselt meie saateid võib-olla ei kuula," ütles Suurkivi.

Ka võimaldas õpilaste esitatud küsimuste niivõrd lai spekter Taunol avalikkusele edastada nii tuleohutusega seotud ennetuslikke sõnumeid kui ka muuta saate kuulajad päästealast teadlikumaks üldisemas mõistes.

Suurkivi hinnangul võiks sarnast saateformaati erineva publiku osavõtul kasutada edaspidigi. "Eriti kasulik oleks, kui noored ise tõstataksid mõne päevakohase probleemi, näiteks kevadine kulupõletamine ning saates toimuks siis arutelu selle lahendamiseks," tõi Tauno näite, kuidas niisugused saated võiksid kasuks tulla päästeala ennetustööle.

Saatesari "Lõunatund politsei ja päästeteenistusega" oli Viru raadio eetris kaks korda päevas igal kolmapäeval septembrist mai lõpuni.

Päästeala infotelefon 1524 sai tuule tiibadesse

"Teate, ma hakkasin noaga külmkapis jääd lõhkuma ja lükkasin noa kogemata kuhugi sisse, nüüd sealt august susiseb miskit, kas see on organismile ka kuidagi ohtlik?"

"Tere, ma tahan oma majalobudiku maha põletada, kas teilt saab tellida tuletõrjeauto julgestuseks?"

"Kas see on tuletõrjeanduri paigaldus? Kas teie paigaldate korteritesse tuletõrjeandureid?"...

Heivi Mäekivi

Päästeala Infotelefoni projektijuht

Selliseid, esimesel hetkel kummali- si või isegi naljakaid küsimusi kuu- levad meie infotelefoni teenindajad päevast päeva. Mis esmapilgul võib tunduda imelikuna, on tegelikult ja asjasse süvenedes helistaja mure või probleem, millele tuleb lahendus leida.

Nüüd võib kindlalt öelda, et pääs- teala infotelefon 1524 on hoo sisse saanud. Vajaliku tõe selleks andis Päästeameti meediakampaania.

Kõik algas 12. märtsi pressitea- test, milles Päästeamet soovitas inimestel, kes on mures oma kodu tuleohutuse pärast, kutsuda külla tuleohutusspetsialist. Huvilisi oli palju ja alguses tundus, et kohe hir- mus palju, sest telefon, mis muidu enamasti vaikus, hakkas nüüd innu- kalt helisema.

"KAS SUITSUANDUR VÕIB PLAHVATADA?"

19. märtsil algas Päästeameti mee- diakampaania. Nüüd ei imestanud enam keegi, et telefon aina heliseb, klienditeenindaja lausa uppus kõne- desse – tööpäeva jooksul tuli tal vas- tu võtta 57 kõnet. Päringuteemadest populaarseim oli suitsuandur, mis paljudele helistajatele oli ilmselgelt täiesti tundmatu asi. Mõni oli nime unustanud, aga põhimõtet teades

küsis tuletõrjeanduri kohta.

Kord helistas üks vanem mees, kelle koju poeg oli tema teadmata suitsuanduri paigaldanud. Mees kü- sis, kas see valge ümmargune asi tema laes ongi suitsuandur ja tahtis teada, kes võis selle sinna panna ja kui palju selle eest maksta tuleb...

"KUIDAS SELLE LÖKKETEGEMISEGA IKKA ON?"

Inimene on üks kummaline olevus: hirm põlengu ees on küll suur, aga sellele vaatamata tahaks väga tuld teha. Nii kui ilm soojaks läks, hakka- sid ka sedalaadi kõned tulema.

Helistas üks vana naine, kellel oli õunapuid maha võetud, õuele jäänud oksa ta aga ise põletada ei julgenud. Kõnele vastanud kliendi- teenindaja Maia oli kimbatuses. Ta mõistis vananimese muret ja ot- sustas, et kui vanaproua kohalikust omavalitsusest abi ei saa, istub ta ise bussi peale ja aitab need oksad ära põletada. Niikaugele asi seekord siiski ei läinud.

Praegu tuntakse kõige suuremat huvi, kas ja millistel tingimustel võib lõket teha. Kevadel tahavad kõik esi- meste soojade ilmadega oksa, lehti ja muud risu põletada, aga hirm on naha vahel – kas ikka võib.

Laupäeval, 31. märtsil oli esime- ne päikeseline ja soe nädalavahetus ning ka üleriigiline reid kulupõleta- jate tabamiseks. Marina, kes sellel

Päästeala infotelefoni tüdrukud: Marina Silm (istub keskel); Diana Remmelgas (vasakult); Maarika Kõiv; Maia Osila ja Karmen Eiser.

päeval tööl oli, teenindas järjest 167 kõnet. Praegu moodustavadki suu- rema jao infotelefonile tulevatest kõ- nedest päringud tuleohutusnõuete kohta lõkke tegemisel. Rõõmu teeb, et inimesed on piisavalt ettevaatli- kud - nad helistavad ja küsivad, kui tugev on tuul, et veenduda, kas nen- de süüdatud lõke on ikka ohutu.

Endiselt soovitakse ka oma kodu turvalisemaks muuta: kutsutakse külla tuleohutusspetsialiste ja päri- takse suitsuandurite kohta. Kiiresti on hakanud kasvama ka automaat- set tulekahjusignalisatsioonisüste- mi puudutavate kõnede arv.

Päästeala infotelefoni töötajail tööpuudust pole ja nad ise tunnevad sellest ainult rõõmu – on ju üsna tõe- näoline, et tänu nende tööle jääb nii mõnigi kahjutuli puhkemata.

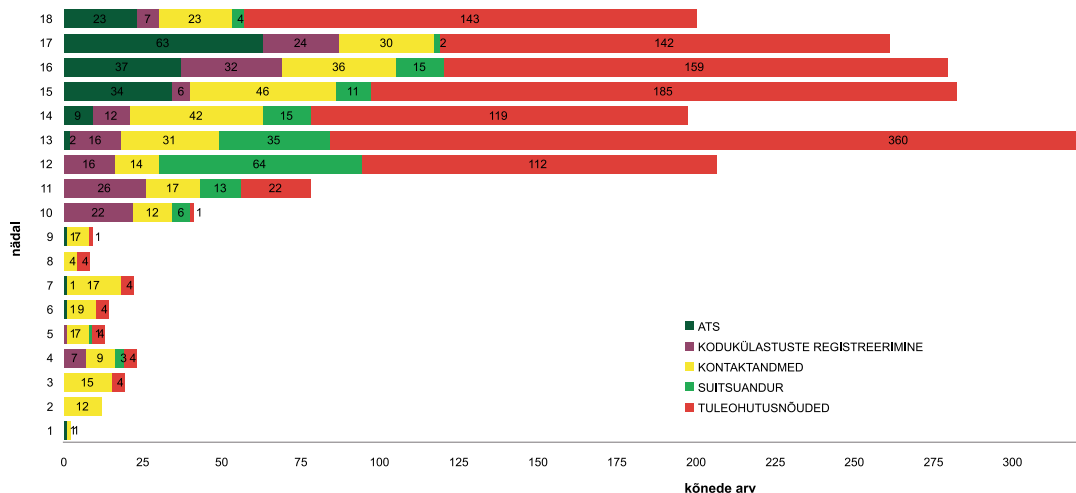
TOIMEKAD NAISED

Päästeala Infotelefoni uue kliendi- teenindaja Diana arvates on tore, et inimesed helistavad – paljudele õnnestub tänu sellele asjad selgeks teha. Oma töös peab ta väga oluli- seks oskust kuulata – kõigepealt tuleb helistajal endal rääkida lasta, teda kuulata, küsida ja lõpuks saabki probleemi olemus selgeks.

Diana on hea kuulaja. Väga heasü- damlik on ta ka. Teinekord saavad helistajad ikka väga vihaseks, kui selgub, et juba süüdatud tule peaks turvalisuse huvides kustutama. Siis on Diana pilk hästi kurb ja segadust täis – tema tahab ju aidata.

Karmen on – vähemalt enda arvates – karm nagu ta nimigi. Kõnesid tee- nindades seda karmust aga tunda pole, vastupidi, kliendid helistavad talle tagasi ja tänavad hea lahenduse eest.

Maarika toimetab nagu energiapalli- ke. Infotelefoni tööle tulles oli ta hir- mul ja kolmanda päeva õhtuks täiesti veendunud, et see kõik on tema jaoks liiga keeruline. Sel ajal, kui tema alles tööd õppis, hakkas 1524 automaat- seid tulekahjusignalisatsioonisüs- teeme hooldusesse ja töösse pane- ma. Vastutus oli suur ja see hirmutas kõiki. Siis arvaski Maarika, et parem on sellest ametist loobuda. Siiski tuli ta tagasi. Nüüd on vahva näha, kuidas ta rõõmustab iga uue oskuse omandamise üle.

Kui häda on käes...

Meie käsutuses olevat tehnilist baasi arvestades võib helistajalt saadud ebatäpse teejuhatuse korral abivajaja leidmine aega võtta, aga paljudel juhtudel maksab aeg kellegi elu või hävitab halastamatult kellegi vara.

Inga Kaaber

Häirekeskuse Ida-Eesti Keskuse juhataja asetäitja

Niisugune on tüüpiline kõne hädaabinumbri 112, kus murelik või paanikas helistaja mõtleb eelkõige hädasolijale, ei tule aga ärevuses selle pealegi, et telefoniraadi teises otsas olev päästekorraldaja ei pruugi kunagi elus olla näinud ei Piibu Antsu viilkatusega maja ega tea külaelanikele tuttavat mahalangenud puud või vaid lähinaabritele teada suurt kivi, mis kohalikele on kokkusaamiseks sobiv teetähis.

Seega tuleb päästekorraldajal kõigepealt hakata teejuhatust "lahti harutama". Alustades sellest, millist maanteed mööda peab kiirabi sõitma, kas "alla" sõites tuleb keerata paremale või vasakule, kust sinna paremale või vasakule keerama peab, milline on Piibu Antsu maja ja nii edasi.

Kui teejuhatuse selgeks saanud, täpsustab päästekorraldaja veel kord abivajaja seisundit, kinnitab helistajale, et kiirabi on nende poole teel ja palub endaga uuesti ühendust võtta, kui abivajaja seisund peaks enne kiirabi saabumist muutuma, ning lõpetab kõne. Seejärel võtab raadio või mobiiltelefoni teel ühendust väljakutses sõitva meeskonnaga ja edastab täpse teejuhatuse. Igal kiirabibrigaadil ning päästekomandol on oma teenindus-

piirkond, mille suuremates asulates abivajaja leidmine aadressi või helistaja antud teejuhatuse järgi pole raske. Ometi on igas teeninduspiirkonnas kaugemaid, väiksemaid või suuremaid külasid või suvilarajoone, kuhu pole antud vahetuse päästjad või kiirabitöötajad kunagi varem sattunud. Päästesündmustele ei sõida üksnes lähima komando masinad, vaid appi sõidavad päästjad ka kaugematest komandodest, kellel on võõras piirkonnas teeviitadeta hoopis raske orienteeruda. Kui ei leita helistaja antud teejuhatuse järgi abivajajat, võtab sündmuskohale sõitev meeskond uuesti häirekeskusega ühendust.

Praegu on häirekeskuses kasutada nelja aasta vanune digitaalne kaart, millele on kantud linnade kõik majad, külad, talud nimede järgi, samuti leiab kaardilt talu omaniku. Viimase nelja aastaga on aga linnad kasvanud ja tekkinud on uued tänavad, suvilad on ümber ehitatud elamuteks ja suvilarajoonid on kasvanud elamupiirkondadeks. Muutus on toimunud kõikjal, kuid neid muutusi häirekeskuse digitaalsel kaardil ei ole. Kaarditarkvara uuendamine on käinud finantsiliselt üle jõu. Hetkel puudub häirekeskuses operatiivsõidukite logistilise paiknemise reaajas jälgimise süsteem, mis aitaks sõidukit võimalikult operatiivselt abivajaja juurde juhatada. Lisaks puudub operatiivautodel digitaalne kaart, millega nad suudaksid en-

"Häirekeskus."
 "Palun tulge ruttu, süda!"
 "Mis on juhtunud?"
 "Süda, aasta tagasi oli samamoodi, infarkt."
 "Kus abivajaja asub, öelge aadress!"
 "Kännu külas suvilas, möödunud nädalal käis kiirabi siin Kivi Kusti (väljamõeldud nimi) juures, nad teavad küll!"
 "Öelge mis maakonnas, mis vallas te asute."
 "Ida-Virumaal, ... vallas."
 "Kas haige on teadvusel, kas ta hingab?"
 "Praegu hingab, tugev valu on rinnus."
 "On ta hingine?"
 "Ma ei tea, tulge ruttu!"
 "Öelge oma nimi ja telefoninumber!"
 "Jääge palun liinile, ma saadan kiirabi välja ja räägin teiega edasi!"
 "Kiirabi hakkas teie poole sõitma, juhatage palun teed, kuidas kiirabi teid leiab?"
 "Sõitke mööda maanteed metsatukani, siis keerake alla, siis natukese aja pärast veel kord alla. Seal edasi läheb käänuline tee kuni mereni. Siis tuleb Piibu Antsu maja, sealt sõitke ikka veel edasi ja kui tee veelkord alla keerab, siis näete kollast, punase viilkatusega maja."

nast positsioneerida ning abivajaja asukohta kaardile märkides leida kiireima tee temani. Meie käsutuses olevat tehnilist baasi arvestades võib helistajalt saadud ebatäpse teejuhatuse korral abivajaja leidmine aega võtta, aga paljudel juhtudel maksab aeg kellegi elu või hävitab halastamatult kellegi vara.

Päästeameti arengukava kohaselt plaanitakse aastaks 2009 kaasajastada päästekorraldaja töökohal kasutatavat elektroonilist kaarti, luua võimalused kiirabi ja päästemeeskonna asukoha info automaatselt vastuvõtmiseks ning jälgimiseks elektroonilisel kaardisüsteemil reaajas. Nende plaanide elluviimine nõuab lisafinantseerimist.

Lääne-Virumaa maakonnalehes ilmuv hiljuti nupuke, kus teatati rõõmustavat uudist: Rakvere valla külade ümarlaval otsustati, et omavalitsus hakkab paigaldama külasilte ja teeviitaid. Vallajuht selgitas artiklis, et külasildid ja teeviitad on vajalikud päästjatele ning kiirabile. Häirekeskus, päästjad ja kiirabi on tänulikud antud omavalitsuse igati positiivse algatuse eest. Tahaksin siiski väga loota, et antud artiklis oli tegemist väikese keelevääratusega, et nii küllavanemad kui vallajuhid mõistavad tegelikult, et paigaldatud teeviitad on mõeldud mitte päästjatele, vaid eelkõige nende külade elanikele, nii samuti nende küllalistele, kelle juurde abi andma oodatud päästemeeskond või kiirabibrigaad sõitma peab.

JOONISTATUD PLAAN AITAB NII PISIPÕNNI KUI KA VANURIT

Suvi on tulemas. Suvel on meil kombeks rohkem mööda Eestimaad ringi sõita, küll autodega, ratastega, teha jalgsimatku. Paljud kohad on tutavad, aga kindlasti satuvad paljud teist ka uutesse paikadesse. Peate valmis olema selleks, et võite õnnetusse sattuda, teie tervislik seisund võib halveneda, võite vajada abi ja seda kiiresti. Hoidke siis oma teekonnal silma peal, jälgige maanteedel suuremate asulate viitaid.

Paljud vanaemad-vanaisad lähevad suveks lastelastega maakoju või suvilasse. Aidake neil operatiivauto teekond läbi mõelda. Lastega võib

teekonna paberile joonistada, vanaemadele-vanaisadele üles kirjutada, hästileitavasse kohta paigutada, et nad abi vajades ärevuses ei eksiks ning et abiandja nad üles leiaks. Häirekeskuse poolt kutsun sarnaselt Rakvere valla rahvaga kogu Eesti elanikke koostööle omavalitsustega. Kodanik-omavalitsus-riik – kui igaüks neist teadvustab teema olulisust ning annab oma panuse, suudame tõsta veelgi ühiskonna turvalisust, et me ei kaotaks ühtki elu, et ükski pere ei jääks koduta sel põhjusel, et päästemeeskonnad või kiirabi ei leia õnnetuspaika või abivajajat õigel ajal.

Mõniste tugikomando –

KOMANDO

Mõniste päästekomando on üks piiriäärsemaid komandosid Eestis. Läti piirini on napilt üheksa kilomeetrit. Mõniste valda jääb ka Eesti lõunatipp ja lõunapoolseim küla Naha. Seal, Eesti lõunapiiri ääres, on väga ühtne ja kokkuhoidev meeskond, kes räägib omavahel võro keelen.

Evelin Uibokand

Lõuna-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Kui Võrumaa päästeosakonna juhataja Andres Nõmmega Mõniste depoo uksest sisse astume, vaatab meile vastu päästeauto. Selle taga paistab teine. Autode kõrval pinkidel on valmis roobad ja saapad, et vajadusel neisse sisse hüpata.

Garaazhis pole palju soojem kui õues. Aga kohe, kui komando teisele korrusele jõuan, hakkab soe, sest vastu võtavad äärmiselt lahked ja sõbralikud inimesed väga hubastes ruumides. Kohv ja "Kalevi" kommid on laual valmis.

Jutuajamist alustan komandopealik Kaino Zilmeriga. Juurde tulevad ka teised vahetuse mehed Tõnu Sprenk, Madis Teorein, Kaupo Kasak ja Rein Kiranen. Kaino küsib naljatades, et mis ma siis kuulda tahan. "Kõike!" vastan uudishimulikult.

TÕELINE MEESKOND

Mõniste päästekomando loodi 14 aastat tagasi, 1993. aasta 1. oktoobril. Teenistusse asus siis neli meest: Jaan Schneider, Aavo Luts ja Kaino Zilmer, komandot asus juhtima tänaseks manalateele läinud Arvi Raja. Kuu aja pärast võeti tööle veel neli meest: Mart Männiste, Madis Teorein, Leo Otsma ja Kalev Tamm – et saaks töötada ööpäevases valveteenistuses. Päris depoo loomisest alates on tänaseni tööil viis meest: Aavo Luts, Mart Männiste, Madis Teorein, Leo Otsma ja Kaino Zilmer.

Tänaseks on komando koosseisus 17 meest: 12 päästjat, 4 meeskonnavanemat ja komandopealik.

Komando mehed on kõik Võrumaa mehed, enamasti käiakse tööil lähiümbrusest. On aga neidki, kes kaugemalt, nii 20-30 km kauguselt käivad. "Võiks ju kaaluda töökohta kodule lähemal, kuid praegust tööd

ja meeskonna kaaslast ei vahetaks millegi või kellegi vastu. Vahest mõtled ka, et oleks see tasu töö eest ometi suurem, aga hea ja vastutustundlik meeskond on väga hea kompensatsioon," leiavad mehed üksmeelselt.

ISE TEHTUD, HÄSTI TEHTUD

Nagu ma komando kroonikast loen ja ka mehed justkui ühes suust kinnitavad, on siin algusest peale olnud väga ühtne ja teotahteline meeskond. Kellelgi pole kahju teistele oma kogemusi või teadmisi jagada. Kõike tehakse koos ja keegi ei nuri-se. Teame ju kõik, et iga inimene on isiksus ja nii palju kui on inimesi, on ka erinevaid arvamusi ja suhtumist. Kuidas on võimalik, et neil omavahel ühtki pahandust pole olnud? "Kõik, mis siin komandos tehtud, on meeste enda kätetöö. See hoiabki meid koos," ütleb Kaino. Ja seda nii otseses kui kaudses mõttes. Mehed on komando praktiliselt ise üles ehitanud. Ka pallisaali ja sauna ehitasid ise. Ja väljasõidutee ja uksealused ja põrandad. Ja aknad vahetasid. "No mis sa hädaga teed. Asjad vajavad ju äratagemist. Kui ikka muud varianti pole, siis lööme ise käed külge. Seda hirmu küll ei ole, et keegi meestest tööd kardaks," lisab Kaino. Kui küsin, et mis siin alates komando loomisest kuni tänaseni kõige enam muutunud on, siis Madis vastab, et enne lendasid majas tuvid ringi, nüüd on korralik komando. Enda tehtud!

VARUSTUS

Kui komando alustas ühe autoga, siis praeguseks on tehnikavalmidus ja varustus võrreldes algusega ikka lisa ka saanud. Tulekustutus- ja päästetööde tegemiseks on komandol kasutada üks põhiauto, kaks tulekustutusautot ja üks paakauto. Viimane saadi 1994. aastal Mõniste valla abiga Soome sõprusvallalt Kavavilt. "Päril hästi on vastu pidanud.

••1•• Mõniste tugikomando meeskond: Kükivad ees vasakult paremale – Ülar Koemets, Mart Mõttus, Aavo Luts, Jean Tamm. Seisavad – Leo Otsma, Aivar Saluorg, Mati Tiitus, Kaido Mändmaa, Lembit Torop, Margus Truup, Kaino Zilmer, Mart Männiste, Rein Kiranen, Madis Teorein, Tõnu Sprenk ja Kaupo Kasak. Pildilt puudub Uno Ploomipuu

üks kõigi, kõik ühe eest!

“Võiks ju kaaluda töökoha kodule lähemal, kuid praegust tööd ja meeskonnakaaslast ei vahetaks millegi või kellegi vastu. Vahest mõtled ka, et oleks see tasu töö eest ometi suurem, aga hea ja vastutustundlik meeskond on väga hea kompensatsioon,” leiavad mehed üksmeelselt.

Kuigi soomlastel on sellised autod muuseumi varade hulgas, meie igaüks tahes ei kurda,” muigavad mehed.

Kaino Zilmer nendib, et varustusest oleks kindlasti vaja hüdraulilisi töövahendeid (löikeriistu). Praeguses olukorras ei ole liiklusõnnetuse korral väljasõitval meeskonnal eriti hea tunne, sest esimesena sündmuskohale jõudes pole autosse kinnijäänud inimest võimalik aidata. Kuid ta avaldab lootust, et varsti need töövahendid ka saadakse. Metsakustutustööde jaoks võiks väike reserv olla (joatorud, hargmikud, voolikud), sest üle poole Mõniste komando teeninduspiirkonnast on kaetud metsaga ning oht metsatulekahjudeks on päris suur.

OMA LOOD

Oma kassilugu on vist igal komandol rääkida. Nii ka Mõniste meestel. Meenus mõne aasta tagune vahejuhtum hättasattunud kassiga, kes puu otsast alla ei saanud. Omanikud olid kohe suures mures. Aga niipea kui päästjad redeli puu najale toetasid, tuli kass vabatahtlikult alla.

Oma kurelugu on neil ka: paar-kolm aastat tagasi helistas augustis keskpäeva paiku komandosse õnnetu naisterahvas Saru külast, et tema maja korstna otsas on varahommikust saati kurg. Et mida teha, tuleks teine oma pessa tagasi aidata. Mehed palusid naisterahval ettevaatlik olla ja lasta kurel rahulikult seal istuda. Ent kohale tuli ikkagi. Oligi kurg korstna otsas. Nähes aga võõraid mehi lähenemas, otsustas kurg lahkuda. “Küllap tal oli seal oma asi ajada,” muigavad mehed.

Ja oma saunalugu on neil. Õigem oleks vist öelda suitsuliha pääst-

mine. Jällegi mõned aastad tagasi, Vastse-Roosakülaspõlesuitsusau-na katus. Sauna peremees öelnud, et suitsetab liha ahju kohal. Mehed tegutsesid kiiresti vara päästmisel: kallid ja väärt lihakraam tuleb tulest päästa! Liha päästetud ja sauna katus kustutatud. Hea, et niigi läks.

PIIRI ÄÄRES JA ÜLE PIIRI

Mõniste komando teeninduspiirkonnas on kohti, kuhu õnnetuse korral pääseb vaid läbi Lätimaa. Näiteks Paganamaal Piiriojal. Sealsamas on ka kohti, kus tule kustutamiseks just metsapõlengute korral on vett lähem hankida Lätist. “Kas piiririkumisi on ka ette tulnud?” küsin naljatades. “Eks me ikka anname piirivalvele teada, kui tuleb piiri taha vett hankima või ka kustutama minna,” ütleb Kaino.

Lätlastega on üldse väga hea koostöö. Eriti lähemate naabritega Apest ja Aluksnest. Lisaks aktiivsele koostööle põhitöö osas peetakse ka ühiseid suvepäevi ja spordivõistlusi.

LAULU-, PILLI- JA SPORDIMEHED

Lisaks sellele, et mehed on väga head päästjad, leidub nende seas nii spordi-, laulu- kui pillimehi. Erinevaid pille on nii palju, et võiks vabalt oma ansambli teha. Pillimehed ja ka head laulumehed on Mart Männiste (suupill, akordion, kontrabass, kitarr), kes aastaid tagasi on ansambelis basskitarrist olnud, ja Kaupo Kasak (kunagi metsasarve puhunud, praegu mängib akordioni ja kitarr). Uno Ploomipuu ja Margus Truup laulavad kohalikus laulukooris. Teised on kõik seltskonnas lauljad.

Võrkpalli mängib suurem osa meeskonnast, päästeosakonnas ollakse parimate seas. Ka tuletõrjespordis ollakse tugevad. Parima tulemuse tegi omal ajal Andres Raja (praegune kümnevõistleja, ei tööta enam komandos), kes saavutas 2003.aastal Eesti Meistrivõistlustel mootorpumbaga hargnemisel II koha.

Omavahel kõnelevad mehed ikka võro keelen. “Linnakeelt räägime siis, kui meil kaugemad külalised käivad. Mis siin muidu peenutse-da,” ütlevad mehed muiates. Olen hetkeks segaduses: mis linnakeel? Linnakeeleks nimetavad Mõniste mehed eesti kirjakeelt.

••2•• Mõniste TK I vahetus ja komandopealik – vasakult: Madis Teerein, Kaupo Kasak, Kaino Zilmer, Rein Kiranen ja Tõnu Sprenk.

••3•• Tänavu 12. aprillil põles mahajäetud farmihoone Varstu aleviku servas. Pildil meeskonnavanem Tõnu Sprenk ja päästja Leo Otsma.

FOTOD: Evelin Uibokand (2), komando ja fotoarhiiv.

Rootslaste koostöö Eestiga

Üheksakümnendatel aastatel alustas Rootsi Päästamet tihedat koostööd Balti riikide päästeteenistusorganisatsioonidega, et aidata luua siinses regioonis hästi toimivat päästesüsteemi.

Roland Nilsson

Rootsi Päästeteenistuse Agentuur

1992. aastal sai meie amet Rootsi valitsuselt ülesande algatada kahepoolne koostöö Eesti, Läti ja Leedu elanikkonnakaitse- ja päästeteenistusorganitega nn suveräänsustotuse raames. Juba 1991. aasta lõpus löime esimesed kontaktid Eesti ja Läti päästeteenistustega, leidmaks struktuure, mis toetaksid päästeteenistuse arengut ja seda nii kiiresti kui vähegi võimalik. Esimesed kontaktid olid meil toonase peadirektori Harry Heina ja tema asetäitjate Kalev Timbergi, Ants Rööbi ning üsna pea ka Mati Raidmaga, kellest sai väga oluline lüli meie koostöös. Meie õnneks töötas Rootsi Päästeteenistuse eesti keelt valdavaid inimesi: Hans Kuusk, kes oli Skövde päästekooli logistikajuht, ja Märtn Ellend, kes oli Eskilstuna tuletõrjepealik. Nendest said võtmeisikud mitmes plaanis.

Liikumapanevaks jõuks, ja seda just algaastail, oli tuletõrje- ja logistikaspetsialist Sten Jolind, kellel olid väga konstruktiivsed ideed ja plaanid, kuidas suurt hulka meie baaspäästeväe kasutada Eesti, Läti ja Leedu tuletõrjebrigadide hüvanguks, samuti see, kuidas viia läbi varustuse hooldamise ja funktsioneerimise tehnilist koolitust. (Paljud mäletavad vast sedagi, et pärast oma viimast missiooni Tallinnas elas Sten Jolind üle Estonia laevahuku.)

Balti mere regioonis päästeteenistuse alast koostööd koordineeriv ametnik oli ja on kuni tänase päevani Anneli Bodin (Andersson), kes tegi ära tohutu töö ning peab jätkuvalt sidet Eestiga. Eesti toetamise eest vastutavaks koordinatsioonijuhiks oli Ivar Rönnbäck, kes tol ajal töötas osakonna juhataja asetäitjana. Mina keskendusin vastava struktuuri

leidmisele, planeerimis- ja organiseerimistöödele ning mitte vähem tähtsaks küsimusele, milleks oli raha leidmine abistamiseks. Loomulikult osalesin ka paljudel kohtumistel ning mitmes projektis kõigis kolmes Balti riigis. Pean möönma, et suurema osa oma ajast veetsin Lätis, sest minu meelest oli nende päästeteenistus algusaastatel raskemas olukorras kui Eestis. Eestil on tihedad sidemed Soomega ja nad on saanud tuge ka põhjanaabrite päästeteenistusest.

TOETUSPROGRAMMID

1992. aasta lõpus leidsime ühiselt hea struktuuri toetusprogrammidele. Läti ja Leedu programmid järgisid sama ülesehitust. Koostööprogrammi struktuur sisaldas järgmisi võtmelemente:

- Tutvustav koolitus Baltikum tuletõrjeametnikele Rootsi päästekoolis, andmaks suuniseid kohalike tuletõrje- ja päästeteenistuste arendamiseks. Aastatel 1992-1998 osales sellel koolitusel Eestist ligi sada päästeteenistajat. Esimene koolitus toimus Rosersbergis ning järgnevad juba Skövde päästekoolis. Koolitusprogramm hõlmas ka spetsiaalseid kursuseid tulekustutus- ja päästetööde juhtidele.

- Edasijõudnute koolitus Eestis ning erivarustuse toimetamine Väike-Maarja päästekooli (pärast otsust asutada 1993. aastal kool), kohalikesse päästekomandodesse ning kõrgendatud riskiga linnadesse. Nende kursuste peamiseks eesmärgiks oli parandada keemiliste riskidele reageerimise suutlikkust.

- Baastuletõrjevarustuse kohaletoimetamine, eesmärgiga tõsta väikelinnade ja omavalitsuste vastavaid standardeid.

- Eesti õpetajate ja spetsialistide õpingud Rootsis. Eesti riskianalüüsi puudutavad õpingud ja seminarid.

Järk-järgult arendati ka teisi projekte, nagu ühisoperatiivõppused, toetus ja koolitus võitluseks õliireotusega, rahvusvaheliste abioperatsioonide põhimõtete tutvustamine Eesti spetsialistidele.

••1•• Märtn Ellend (keskel) Pärnu tuletõrjekomandos koos Ilmar Tammeaar, Jaanus Paldiski 1994. aastal. Märtn Ellend ja Vello Plees. ••4•• Õppus BERE 1996,

Tõnis Pajo

Põhja-Eesti Päästkeskuse Ida-Harju päästeosakonna juhataja

Sellest, kuidas rootslased meid koolitamas käisid ja milline uus tehnika neil kaasas oli, meenub (lisaks sellele, et nad olid väga toredad inimesed) kõigepealt simulatsioonimoodul gaaside süttimise näitamiseks – et mis kontsentratsiooni juures gaasid süttivad. Midagi sellist polnud me varem näinud. Suruõhuhingamisaparate oli meil endilgi, neil olid lihtsalt uuemad ja täiuslikumad mudelid. Esimesed koolitused viidi läbi Mustamäe komandos. Koolitused olid rootsi keeles, tõlk vahendas. Muidu üritasime käsi ja jalgu appi võttes inglise keeles suhelda. Huvitav oli kohtuda rootslastega, nemad - Märtn Ellend ja Hans Kuusk olid aegajalt tõlgiks. Üks tõsine seik meenub 1994. aasta 11. septembist - teadsime, et Sten Jolind läks laevaga koju Stockholmi ja laevahukust kuuldus olime suures mures, aga pärast lõunat saime teada, et Sten oli pääsenud. Masendus küll ei kadunud, aga ikkagi kergendustunne, et üks tore ja lähedane inimene oli pääsenud.

aastatel 1992-1998

ÜHINE RISKIANALÜÜS

Suuremat inspiratsiooni saime siis, kui planeerisime ja korraldasime esmakordselt 1994. ja 1995. aastatel riskianalüüsi ja APELL-protsessi seminare Lätis Jurmalas ja Eestis Lauasmaal. Jurmalas toimus esimene seminar, mis tõlgiti lisaks inglise ja vene keelele korraka ka kõigi kolme Balti riigi keelde. Mõni meist õppis rohkem probleemidest elektroonikaseadmetega kui riskianalüüsist. Selleks ajaks olime meie kui erinevate riikide võtmeisikud saanud üheks soojaks sõbralikuks perekonnaks, kus oli koos lusti rohkem kui lubatud.

Selline õhkkond iseloomustas ka kahe esimese ühisoperatiivõppuse BERE 1996 planeerimis- ja läbiviimisprotsessi Ventspilsis ja Rakveres 1996. aastal, mis olid lähtepunktiks ja esmaseks ettevalmistuseks piiriülesele operatiivkoostööle ja vastastikuse abi osutamisele Balti riikide vahel, kaasates tõsisemate õnnetuste korral ka Soomet ja Rootsi.

1994. ja 1995. aastal algatasime ka protsessi, et toetada Eesti osalust rahvusvahelistel kohtumistel ja humanitaarabimissioonidel. 1993. aastal paluti mul esitleda Balti riikide päästeteenistusi NATO/PfP raames. Ühe esimese sammu tegi Kalev Timberg 1993. aasta mais Varssavis toimunud rahvusvahelisel kohtumisel. Mäletan, kuidas Kalev tõi selgelt välja Balti riikide päästeteenistuste seisukohad ja soovitatavad arengusuunad.

Alates 1995. aastast osales palju eestlasi mitmel PFP-kursustel Rootsi päästekoolis ning ka ÜRO liinis. Hiljem loodi Eesti Päästemeeskond ja selle aktiivsemaid liikmed läbisid erinevaid koolitusi Rootsis.

Balti riikide koostööprojektid on vahest üheks parimaks osaks minu karjääris elanikkonnakaitse ja päästeteenistuse valdkonnas. Need on andnud mulle palju väga häid sõpru, meeldejäävaid kohtumisi ning kogemusi. Lõpetuseks tahaksin välja tuua ühe väikese, kuid suurepärase projekti, mida võib pidada meie koostöö sümboliks. See on väike tulekahjude ennetamise õpik Eesti algkoolidele ning selle pealkiri on "Märt ja Anneli", Märt Ellendi ja Anneli Andersson Bodini järgi.

Silmapaistvate teenete eest omistas Eesti Vabariigi valitsus Roland Nilssonile päästeteenistuse kuldristi. Roland Nilsson alustas tehnikaosakonna juhatajana Rootsi Päästeteenistuse Agentuuris ning töötas hiljem tuletõrje- ja päästeosakonna juhatajana.

Saare ja Mati Raidmaga. ••2•• Esimese pikaajalise koostööprogrammi allakirjutamine. Rakvere.

Siinkohal tooksin oma isiklikust seisukohast lähtudes välja mõned kõrghetked meie koostöös. Kõige paremini jäävad alati meelde esimesed sammud. Minu esimene visiit Eestisse oli 1992. aasta detsembris. Sten Jolind ja Hans Kuusk toimetasid kuue suure veoautoga esimesed baastuletõrje- ja päästetehnika varustuse koormad Tallinnas asuvasse tehnikaosakonda. Varustust jaotati laiali ka teiste Eesti linnade komandodesse Pärnus, Tartus, Kohtla-Järvel, Haapsalus ja Viljandis. Halbadeast ilmastikuoludest tingituna viibis minu saabumine laevaga ning jõudsin haigena Helsingist Tallinnasse alles hilis-

õhtul. Toonane operatiivosakonna peaspetsialist Ilmar Tammeauru oli mulle sadamasse vastu tulnud ning kihutas kui autovaras siniste tulede vilkudes (mis on tegelikult keelatud!) Päästeametisse, kuhu mind olid tervitama tulnud Arvo Merilind, Gustav Massakas, Tõnis Pajo ja Vello Plees. Viimane neist tohterdas mu varustuse üleandmistseremooniade ajaks terveks. Vaadates ajas tagasi, olid Tõnis, Anneli, Sten ja Hans tõelised võtmeisikud koostöö praktilises läbiviimises.

1993. aasta juunis olime Eestis kolm päeva, et planeerida meie koostöö jätkusuutlikumat struktuuri. Märt Ellend, Anneli ja mina

läksime koos Mati Raidma ja Ilmar Tammeauruga Pärnusse, külastama Märdi sünnipaika ning tema kolleegi Jaanus Saart Pärnu tuletõrjekomandos. Loomulikult külastasin hiljem ka teisi Eestimaa paiku, kuid Pärnu on jäänud siiani neist minu lemmikuks.

Pärast seda kui Eesti ametivõimud olid taastanud oma võimu Paldiskis ja Vene väed sealt lahkunud, külastasime koos Vello Pleesiga 1994. aasta alguses poolsaart, planeerides sinna Rootsi toetusel tuletõrjekomando luua. Oli kurb näha sealseid hülijatut barakke, halvasti hooldatud infrastruktuuri ning nõukogude võimu hävitatud sadamat ja laevu.

Laste loomingukonkurss tä

Katrin Rüütel

Päästemeti ennetustöö osakonna peaspetsialist

•• Lapsed, kes on korstnapühkija?

Marten: ta pühib korstnaid, et põlema ei lähe midagi.

Henry: ta pühib niimoodi ära, et suitsu ei tule tuppa.

Liis: ta pühib korstnaid kui korstnad on mustad.

•• Kas te olete näinud korstnapühkijat?

Kirke: jaa! olen näinud mitu korda ruusal.

Henry: telekast olen näinud. harjaga pühib niimoodi.

•• Aga miks korstnapühkija nii must on? kas ta ei pese ennast või?

Liis: ta on nagu must pliiats.

Kirke: ta peseb seebiga. võib-olla ta ei lähegi puhtaks.

Marten: tolm tuleb talle peale kui ta seal pühib. ta viitsib pesta küll, kui tal vannituba on.

[Katkend meisterdusest: "Korstnapühkija toob õnne majja." Lasteaed Õnneseen Põlva maakond]

PÄÄSTEAMET KORRALDAS SELGI AASTAL TRADITSIOONIKS SAANUD PÄÄSTEALA LASTE LOOMINGUKONKURSI.

Konkursil on esindatud neli vanuserühma: koolieelsed lasteasutused, algklasside-, põhikooli- ja gümnaasiumiõpilased. Töid laekus neljast regionaalsest päästestekeskuse üle Eesti ja kokku osales konkursil 3787 tööd, millest parimad said edasi üleriigilisse lõppvooru Päästemetis. Eelvoorudes laekus kõige rohkem töid Tartumaal (730), Harjumaal (648), Ida-Virumaal (507) ja Saaremaal (340). Esindatud olid joonistused, kirjatööd ja mitmesugused meisterdused. Osalejatel oli võimalik valida kaheksa teema vahel:

- 1) Nublu õpetas mulle;
- 2) Korstnapühkija toob õnne majja;
- 3) Tuleviku päästetehnika;
- 4) Mets on ka kellegi kodu;
- 5) Valin numbri 112;
- 6) Suitsuandur päästis!
- 7) Kahjutuli saab alguse pisiasjast;
- 8) Ettevaatust, plahvatab!

LAPSED KIRJUTASID, JOONISTASID JA MEISTERDASID KÕIKIDEL TEEMADEL.

Esmakordselt oli sel aastal võimalus rääkida korstnapühkija ametist

ja see teema osutus väga populaarseks. Tundub, et lastel on mustas vormis salapärase mehega palju kogemusi ja mälestusi. Sel aastal esitati temast palju tõeliselt värvikaid meisterdusi ja joonistusi, nii mõnigi neist oli auhinna vääriline.

Olenemata vanusegrupist peetakse jätkuvalt oluliseks päästekoer Nublut ja tema õpetussõnu tikudega mängimise, suitsuandurite, hädaabi numbri 112 jm kohta. Lastele jääb meelde tema tore ja sõbralik olek ning tähtis sõnum, mida ka piltide peal näha ja luuletustes lugeda võib.

Ajakiri Häire 112 eriauhinna kõrgetasemelise kunstilise väljendusoskuse ja allegoorilise vormi meisterliku kasutamise eest pälvis Darja Muratova oma kirjatööga "Ogon natšinajetsa s melotši". Häirekeskuse peaauhinna sai Alina Maslova. Lili Vörk, kes kirjutas teemal "Valin numbri 112", oli samuti üks Häirekeskuse soosikutest ning mitme eriauhinna omanik.

Valin numbri 112.

Kui on juhtund miskit paha, nii et mõeldagi ei taha.

Kui on kuskil tuli lahti, või on jäänud kraanid lahti.

Kui on toimund avarii, või teind liiga päiksekiir.

Kui on ründand mesilinnud või on salvand rästikud.

Keegi välja väänand jala või on lihtsalt hakkand paha.

Kui on majja lõõnud välk, siis on üsna selge värk, kiirelt valin 112, sama tehku iga laps!

Küll siis tuleb abi meile, suured tänud, päästjad, teile!

[Lili Vörk (10 a), Valjala põhikool 4. kl.]

Triinu Saks gümnaasiumi õpilaste vanusegrupist pälvis luuletusega "Pisiasjad" aga üldises arvestuses parima kirjatöö auhinna.

Laste loomingukonkurss on osa päästealasest ennetustööst ja laste ideed on sellele toredaks täienduseks. Miks ei võiks mõni idee tuleviku päästetehnika teemal saada osaks olevikust?

Viie aasta jooksul on välja kujunenud ka mõned kindlad osalejad, kes meile järjepidevalt igal aastal oma loomingut saadavad. Sellised tööd kajastavad hästi, kuidas see valdkond aastatega lasteni ja noor-

teni jõudnud on ja kui hästi on nad tegelikult seeläbi arenenud. Põnev on näha ohutut mõtteviisi läbi väikeste inimeste silmade või tulekahju hävitavat jõudu noorte realistliku nägemuse kaudu. Niiviisi selgub, mis on nende jaoks oluline ja kuidas nad selle endale meelde jätavad. Ning mis loomingukonkursil alati jahmatama paneb, on see, kui andekalt nad on kõike kujutanud.

Laste loomingukonkursi kokkuvõtte ja auhindade jagamine toimus 16. mail KUMU auditooriumis. Eriauhinnad andsid välja ka Häirekeskus, Demineerimiskeskus, Keskkonnaministeerium, Siseministeerium, Korstnapühkijad, ajakiri SEMU/RIP-SIK, ajakiri Häire 112, IF Eesti Kindlustus ja KB Eesti.

FOTOD: ••1•• Eriauhinna pälvinud meisterdus "Suitsuandur päästab elu!". Autor Jelizaveta Jasnova (9 a), Pärnu Ühisgümnaasiumi õpilane.

••2•• Parima joonistuse (põhikool) auhind – kollaaž "Mul oli kodu!". Autor Ahto Peever (14 a), Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi õpilane.

••3•• Eriauhinna pälvinud meisterdus "Päästeauto Nublu". Autor Ida-Virumaa lisaku lasteaid Kurekell 4. rühm (6-7aastased).

••4•• Meisterdus "Korstnapühkija toob õnne majja." Tallinna lasteaias Maasikas laste ühistöö (3-7 aastased).

••5•• Parima joonistuse (gümnaasium) auhind "Kahjutuli saab alguse pisiasjast!". Autor Kärölin Hansen, Kärdla Ühisgümnaasiumi õpilane.

••6•• Eriauhinna pälvinud joonistus "Suitsuandur päästis!". Autor Kristiine Karu (10 a), Valgamaa Tsiurguliina Keskkool.

••7•• Eriauhinna pälvinud joonistus "Nabiraju numer 112". Ida-Virumaa lasteaid Punamütsike (7aastased).

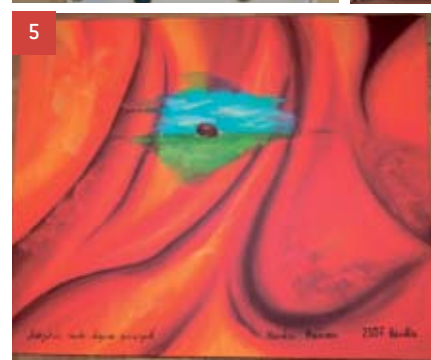
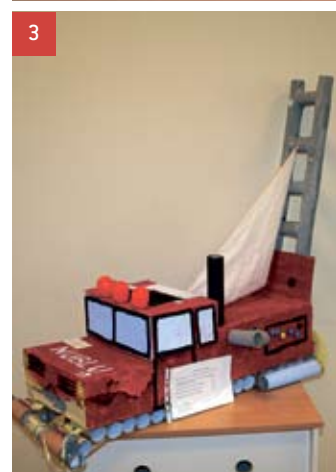
••8•• Eriauhinna pälvinud meisterdus "Korstnapühkija". Autor Erik Tihhomirov (5 a), Lääne-Virumaa Laekvere lasteaiast.

••9•• Eriauhinna pälvinud joonistus "Vee ja tule vahel". Autor Rainet Figol, Pärnu Ühisgümnaasiumi 11. klassi õpilane.

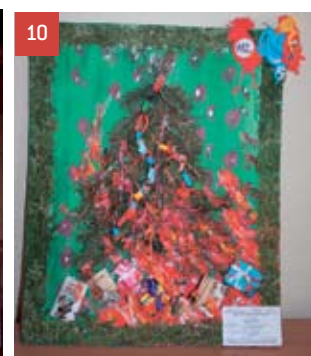
••10•• Parima joonistuse (algklassid) auhind "Valin numbri 112". Autor Mirjam Talts, Kõpu põhikooli 3. klassi õpilane.

••11•• "Mets on ka kellegi kodu..." Autorid: Kristel Pool (8 a), Ave-Liis Õun (7 a), Laura-Liisa Kärsin (6 a) – Kõrvküla Lasteaid, liitühm

Fotod: Indrek Ints, ennetustöö planeerimise- ja analüüsi talituse juhataja

ies hoos

Päikesejänküd on innukad meisterdajad

Pärnu lasteaed Päikesejänkü on Päästeameti laste loominguvõistlusel osalenud juba neli aastat. Intervjuu Päikesejänkü lasteaia 4-5 aastaste laste rühma õpetaja Merike Künnapase ja 6-7 aastaste laste rühma õpetaja Aila Peetrisooga.

Katrin Rütel

Päästeameti ennetusbüroo peaspetsialist

•• Kuidas lapsed konkurssi suhtuvad?

Päästeameti teema on alati lapsi huvitanud. Kuna suuremate tööde meisterdamisprotsess on pikemaajaline, siis on lastel põnev vaadata, kuidas töö iga päevaga täiustub ja tema meisterdatud väike osa, detail, leiab kohta tervikus.

•• Mille järgi valite teema?

Loominguvõistluse teemad on huvitavad. Meil on, mille vahel valida. Meie arvates oli korstnapühkija teema täiesti uudne ja sellepärast see valitud saigi. Või ka teine teema – “Mets on ka kellegi kodu” – oli uus ja huvitav. Antud teemat sai seostada hästi ka keskkonnakasvatusega, mis on meie maja prioriteediks. Teadmine, et töö läheb näitusele, et sealt võib ka auhindu saada, innustab lapsi looma. Oleme eelmistelt võistlustelt saanud hinnalisi auhindu, mida kasutame igapäevatoos. Rühmas on üleval suitsuandur, DVD ja CD mängijaga kuulame muusikat ja vaatame õppefilme.

•• Kuidas võistluseks valmistute?

Kui saame teada, et tuleb võistlus, siis valime nädala teema. Näiteks 4-aastastel oli teema “Mina näen ohtu”, 6-aastastel “Mets õpetab”. Arutleme lastega antud teema üle ja arvestame ka nende ettepanekutega, mida joonistada või meisterdada. Ühistööde puhul saab iga laps endale individuaalsed ülesanded, seda vastavalt võimetele ning huvidele.

•• Kas õpetate lapsi tuleohutuse vallas?

Me oleme lastega käinud õppekäikudel Lääne-Eesti Päästkeskuses, Pärnu politseis, metsas jne. Vastava teema kohta on palju materjali, mängu ja muid vahendeid. Õpetajad on saanud palju õppematerjali nii politseilt kui Päästeametilt. Päästeamet on viinud lasteaias läbi koolituse nii lastele kui õpetajatele.

•• Mis mõtteid tekitab konkurss lasteaia õpetajates?

Meie arvates on see valdkond huvitav ja vajalik. Siit saab uusi ideid, mõtteid ja praktilisi oskusi, mida igapäevaelus kasutada.

Tore, et auhindade üleandmise peale on mõeldud ja üritused lastele huvitavaks tehtud.

Alates 1. maist töötab Päästeametis ennetustöö peaspetsialistina Katrin Rütel.

Rütel lõpetas 2006. aastal Tartu Ülikooli skandinavistika õppetooli taani keele ja kirjanduse eriala ning töötas erinevates rahvusvahelistes firmades turu-uuringute ja klienditeeninduse alal. Ta on korraldanud Tartus tegutseva Vabatahtliku Tuletõrjeühinguga AMFF erinevaid ennetusalaseid üritusi ja õppusi.

Audide linnast sai alguse uus tul

Läinud suvel külastasin Ingolstadt linna Baieris, mis on rohkem tuntud Audi autotehase poolest, kuid vähesed teavad, et

Tekst ja fotod:

Dima Peterson

Pärnumaa päästeosakonna juhataja

Ka mina sain seda teada alles eelmisel aastal. Saaremaa tuletõrjujad, teadmata Ingolstadt tuletõrjujate arengutest, soetasid oma esimese CAFS-süsteemi 1998. aastal.

Ingolstadt linnas on kaks tuletõrjeteenistust – kutseline ja vabatahtlik. Kutselise teenistuse pealik Brown juurutas Euroopas suruõhuvahuga kustutamise. Vabatahtliku teenistuse pealik, inseneriharidusega Karl Perr, mõtles välja, kuidas tollaegseid CAFS-süsteeme veel paremaks, lihtsamaks ja tuletõrjujaskõrvalikumaks teha. Oma tegevuses läks ta nii kaugemale, et asutas lõpuks firma MicroCAFS, mis toodab suruõhuvahusüsteeme alates 6-liitristest tulekustutitest kuni 12 000 l/min võimsusega tööstustulekahjude süsteemideni. Nii võimsaid ei toodeta isegi USA-s. Karl Perri firma edu peitub patentitud õhu ja veevahuainesegu miksimiskambris ja süsteemide äärmises lihtsuses.

Külastasin nii kutselist kui vabatahtlikku teenistust ja ka MicroCAFS tehast. Kutselises teenistuses sain enda jaoks palju uusi töönipe, mida õpetas mulle sealne väljaõppespetsialist, kellel on suurim CAFS-i töökogemus Euroopas. Eriti sügava mulje jätsid joatorud, millega saab juga suunata ümber nurga. Tuletõrjeautode pardal olid ka autonoomsed 12-liitrised suruõhuvahukustutid.

Vabatahtlikus teenistuses nägin pulberkustutusjärelhaagist, ning kohe meenus, et samasugune seisab meil Pärnus Sindi angaaris. Küsisin Karl Perri käest, kas sellisest pulberkustutusseadmest annaks valmistada CAFS-süsteemi. Karl mõtles natuke ja ütles, et saab, tuleb ainult miksimiskamber torude vahele panna. Selliseid pulbersüsteeme, mida keegi enam ei kasuta, peaks Eestis veelgi olema. Näiteks Pärnu keskkomando reservauto peal ja mulle meenub, et kunagi oli ka Narvas pulberkustutusauto. Väikese investeerimise saaks ühest kasutatust riistast ülivõimsa kustutussüsteemi A-klassi tulekahjude kustutamiseks.

MicroCAFS-i tehases proovisin ära 200-liitri autonoomse CAFS käru. Kui joatoru lahti tegin, pidi jalad maast õhku tõusma – nii ootamatult võimsalt paiskus vaht torust välja. Lasksin suruõhuvahutu päris kaua vastu garaaži seina ja ikka ta otsa ei saanud. 200-liitrist käru vaadates ei tuleks üldse selle peale, et nii väike masin võib nii võimas olla. Nendele, kes ei ole veel CAFS-i tehnoloogiaga kursis, ütlen, et suruõhuvahut kustutab tulekahju 6 korda kiiremini kui paljas vesi

Igal pool maailmas, kus ma olen tuletõrjeteenistustes käinud, on kõige suurem areng olnud seal, kus tuletõrjepealik käib ise tulekahjul ja hoiab joatoru käes.

tänu sellele, et on kerge ja kleepuv, jääb lae ja seinte külge ning vahust eralduv märg vesi voolab mööda põlevat pinda ja tungib selle sisse 20 korda kiiremini kui vesi. Kui ma 1998. aastal suruõhuvahutehnoloogiat Eestis juurutama hakkasin, siis ei olnud see maailmas veel väga populaarne. Nüüd aga kubisevad tuletõrjeajakirjad CAFS-i reklaamidest ning on selgelt näha, et see on tuletõrjeteenistuse tulevik.

Igal pool maailmas, kus ma olen tuletõrjeteenistustes käinud, on kõige suurem areng olnud seal, kus tuletõrjepealik käib ise tulekahjul ja hoiab joatoru käes. Automaatjoatoru leiutas USA Valparaiso linna vabatahtliku teenistuse pealik pärast rasket õist tulekahju, joonistades selle hommikul kodus salvrätikule. Ingolstadt vabatahtliku tuletõrjeteenistuse pealik leidis mooduse, kuidas suruõhuvahusüsteeme veelgi efektiivsemaks ja lihtsamaks teha. Otsustaja peab ise tundma, kui raske töö on tema alluvatel, siis tulevad ka innovaatilised otsused.

Pidevalt väheneva isikkoosseisu tingimustes peaksime veel rohkem tähelepanu pöörama uutele tulekustutustehnoloogiatele. Sellega säästame meie tuletõrjujaid ja päästame rohkem elusid ning vara.

See suur mees vastutab väljaõppe eest Ingolstadt kutselises tuletõrjeteenistuses. Tal on kõige suurem suruõhuvahusüsteemide kasutamise kogemus Euroopas.

Võimas CAFS-järelhaagis, mida saab vajadusel kiiresti toimetada piirkonda, kus pole CAFS-süsteemiga tuletõrjeautosid.

ekustutustehnoloogia Euroopas

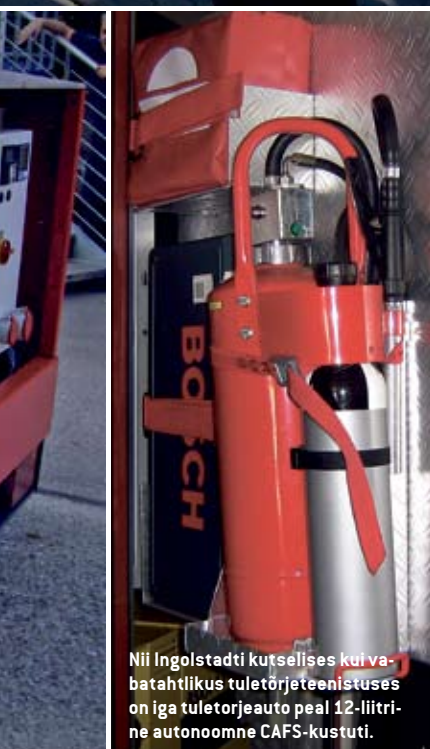
selle linna tuletõrjeteenistus võttis esimesena Euroopas juba 1997. aastal kasutusele suruõhuvahu-tehnoloogia (CAFS).

CAFS-joatoru läbi seina või katuse löömiseks – enne tulekahju ruumi jõudmist kasutatakse seda põlengu turvavahuga katmiseks, põlemise ajal kustutamiseks.

Kui tegin 200-liitrise autonoomse CAFS-käru 42mm voolikuga joatoru lahti, siis paiskus sealt ootamatult välja võimas juga. Jalul püsida oli väga keeruline.

Nii Ingolstadtis kui vabatahtlikus tuletõrjeteenistuses on iga tuletõrjeauto peal 12-liitrine autonoomne CAFS-kustuti.

Audi linna vabatahtliku tuletõrjebrigaadi pealik ja MicroCAFS tehase omanik Karl Perr.

Hukatuslik tulekahju 70 aastat

70 aastat ehk siis terve inimpõlv on möödunud ajast, mil Kilingi-Nõmme alevi II algkoolis süttis kinofilmil näitamisel põlema filmilint ning seejärel kogu klassiruum. Tulekahjus hukkus 17 last ja kümned jäid vigaseks. Siinkohal toome ära seniavaldamata pildimaterjali sellest traagilisest ning ohvriterohkest sündmusest.

Olev Paukson,

Kilingi-Nõmme tugikomando pealik

Kilingi-Nõmme alevi II algkoolis oli heaks tavaks nii kooliperale kui ka alevirahvale dokumentaal- ja õppefilme näidata. Koolijuhataja Jaan Partsil olid head sidemed tollase filmileviga ja nii näidati kuus kahel korral uusimaid kultuurifilme. Oli 20. aprill 1937. ja toimus juba seitsmes kinoseanss sellel aastal. Seekord näitasid filmi vanemate klasside õpilased Karl Ruul ja Harry Paltman, kelle koolijuhataja oli välja õpetanud. Filmi näidati teise korruse suuremas klassiruumis, aparaat asus uksest sisse minnes vasakut kätt kateedri peal. Filmiaparaadi ja näitaja jaoks oli ehitatud papist ümbris. Kinoseanss algas kella seitsmest, pooleteise tunni pärast oli vaheaeg ja kella 20.45 paiku süttis film aparaadis. Tuld võtsid ka lahtised filmikarbid ja sekundite jooksul haaras klassiruumi tulemeri. Tekkis paanika ja lapsed hakkasid karjudes üle pinkide ukse juurde trügima. Kuumusest süttisid kardinad ja ekraan. Tuli kestis vaid mõne minuti, aga sellegipoolest toimus koletu tragöödia. 50 last said raskeid või eriti raskeid ja 20 last kergemaid tulehaavu. Kohapeal suri 6. klassi õpilane Ilse Järvesoo. Paar õpilast hüppas teise korruse aknast õue, tõi redeli ja nii pääses osa selle abil õue. Paanikas ja tulehaavades lapsi jooksis kõikjal ümber koolimaja. Saabusid kohale arstid ja politsei. Pärnus tehti ettevalmistusi õnnetusohvrite vastuvõtuks. Kahe bussi ja sõiduautodega alustati kannatanute transporti Pärnu haiglasse. Kokku viidi haiglasse 48 last, 15 last jäeti kodusele ravile. Lootusetu seisundi tõttu surid Helder Pukk, Erich Pikkur, Vilma Rosenberg, Heino Peedo, Linda Otstavel, Henry Voll, August Mägi, Elsa Kartau, Erna Kartau, Heinard Paltmann,

Vilma Uint ja Valentine Uint.

21. aprillil oli Kilingi-Nõmme alevi leinalippudes. 22. aprillil otsustas alevivalitsus matta õnnetusohvrid ühismatusega alevi koolis. Õöl vastu 23. aprilli oli haiglas surnud juba 11 last, enamiku puhul põhjuseks see, et lapsed olid hingunud sisse kuumma mürgist gaasi, mis tekkis tselluloidfilmi põlemisel.

24. aprillil peeti koolides üle Eesti leinaaktuseid ja ringhääling jättis kavast ära kerge muusika. Haridusministeeriumi ja politsei esialgsetest uurimistest selgus, et puudusid määrused filmide näitamise kohta koolides, aparaadiruum ei olnud tulekindlast materjalist, filmide hambuvus oli rikutud, filmi demonstreerisid alaealised, ka puudusid ruumis tulekustutid ja ukсед avanesid sissepoole. Kuid laste hukkamise peapõhjus polnud mitte lahtine tuli, vaid ligi 1500-kraadine kuumus, mis tekkis filmi põlemisel, ja selle mürgine suits, mida sisse hingati.

24. aprillil viidi kirstud Pärnu Elisabethi kirikusse, mis alates keskpäevast oli kõigile avatud ja 14.15 algas ametlik kirstupanemise teenistus, mida toimetasid praost Aleksander Grünberg, õpetajad Harry Nuudi ja Albert Roosvalt ning ülempreester Joann Ümarik. Kell kolm tõsteti kirstud veoautodele ja ligi kilomeetrine leinarongkäik suundus Riia maanteed pidi Kilingi-Nõmme poole. Teel tehti peatus alevi surnuaial (sinna maeti Heino Peedo), Reiu algkooli, Uulu kooli ja Ristiküla kooli juures, kus lapsed avaldasid viimast austust surnud kaasõpilastele. Kilingi-Nõmmele jõuti õhtul kell 6, kirstud võeti autodelt maha ja tuletõrjujad ning Voltveti metsakooli õpilased kandsid 12 kirstu Saarde kirikusse. Kogu öö oli kirikus auvalve ja alevi maja akendel põlesid küünlad.

25. aprilli vihmasel pühapäevahommikul oldi kirikus juba kella

2 Fotod autori erakogust

••1•• "Karbikorjanduse" mark. ••2•• Kilingi-Nõmme alevi II algkool. Õnnetus juhtus 2. korruse klassis, mille aknad on avatud. ••3•• Leinarongkäik suundub Saarde kirikust kalmistule. ••4•• Õnnetuse läbi elanud lapsed Pärnu haiglas ravil. ••5•• Ohvrite mälestussammas Saarde kalmistul.

Tuli kestis vaid mõne minuti, aga sellegipoolest toimus koletu tragöödia. 50 last sai raskeid või eriti raskeid ja 20 last kergemaid tulehaavu.

kaheksast. Keskpäeval algas leinajumalateenistus. Kohal viibis haridusminister Aleksander Jaakson ja teised vabariigi ja maakonna juhtivad isikud. Kirstude ümber seisis Naiskodukaitse ja Kodutütarde auvalve. Teenisid praost Grünberg, õpetajad Martin Torrim, Harry Nuudi ja õigeusu preester Joann Envere. Kirikusse toodi eelmisel õhtul surnud Erich Allikivi kirst. Kui kirstud välja kanti, läks ka ilm paremaks ja nii suundus 2500 inimesega leinarongkäik Saarde kalmistule. Kalmistul asetati 13 kirstu ühishaua ette

tagasi

1

[osa maeti küll hiljem perekonna hauaplatsidele]. Matusetalitusel ütles Riigivanema järelhüüde edasi haridusminister Jaakson, Kilingi-Nõmme II algkooli õpilaste nimel õpetaja Tooni Kartau ja I algkooli poolt koolijuhataja Madis Nõmmik. Loeti ette üle 60 kaastundetelegrammi.

Kui 5x6 m ühishaud oli suletud, kerkis sellele üle meetri kõrgune lillede ja pärgade mägi. Et tegemist oli väga suure ja valusa emotsionaal-

Tahvilil on seitsmeteistkümne surmasaanu nimed ja alaosas kiri "Me ootasime head – aga õnnetus tuli; me ootasime valgust – aga pimedus tuli. Aga armastus ei väsi iial".

se sündmusega, oli kohalik Naiskodukaitse toonud matusele oma samariitlased – esmaabiandjad, ja mitte asjata, sest paljud omaksed minestasid või olid šokiseisus. Järgmisel nädalal halvenes kodusel ravil olnud Aksel Paltmanni, Leida Volli ja Jaan Sauli tervis ning nad tuli haiglasse paigutada. Nädala jooksul surid haiglas Lehte Sarapuu, Ellen Otstavel ja Leida Udu ning nii tuli 1. mail ette võtta teine matus Saarde kalmistule. 1000 osavõtjaga ühismatuse viis läbi õpetaja Torrim. Ühishaud, kuhu nädalapäevad tagasi oli maetud kümme last, oli lõunapoolsest otsast lahti kaevatud ja sinna asetati siis kolm kirstu.

Koolijuhataja Jaan Parts oli sellest traagilisest sündmusest niivõrd murest murtud, et alevisekretär Jaan Toodu abil toimetati mees Tartu haiglasse. Mai algul oli Pärnus haiglaravil veel 41 last. Kilingi-Nõmmel oli moodustatud õnnetusohvrite abistamise komitee, 20 perele jagati toetuseks ligi 400 krooni.

Juunis moodustati põlenguohvrite ühishaua korrastamise komitee, kelle ülesandeks jäi haua kujundus ja korrashoid.

Üle Eesti korraldati põlenguohvrite perekondade abistamiseks rahalisi korjandusi, aastaga saadi 12 000 krooni, Punane Rist annetas 500 ja väliseestlased ligi 500 krooni.

1938. aasta kevadel remonditi koolimaja ja seda asus juhtima uus koolijuhataja Elmar Kanter, kes töötas Jaan Partsi asemel. Jaan Parts, kes pidi olema vastutav filminäitamise ohutuse eest, võeti kohtulikule vastutusele ja teda ähvardas

aastane vangistus. Siiski jõuti järeldusele, et katastroof oli õnnetus ja Viljandi ringkonnakohtu väljasõidustungimõistis Jaan Partsi õigeks.

45-st lapsest kümme olid kaotanud töövõime – neist kolm last 100-protsendiliselt.

Oli alanud korjandus mälestusmärgi jaoks ja 1938. aasta aprillis jõuti nii kaugele, et Saarde kalmistul avati ja pühitseti sisse mälestustahvel põlenguohvritele. 3000 inimese osavõtul avas mälestustahvli põlenguohvrite abistamise komitee esimees Ain Lusik ja katte eemaldas koolivalitsuse direktor Villem Altkoa. Mälestustahvli valmistas skulptor Voldemar Melnik ja see asetati selle klassiruumi seinale, kus õnnetus toimus. Tahvilil on seitsmeteistkümne surmasaanu nimed ja alaosas kiri "Me ootasime head – aga õnnetus tuli; me ootasime valgust – aga pimedus tuli. Aga armastus ei väsi iial". Just selle alaosas oleva kirja tõttu kõrvaldati tahvel nõukogude ajal seinalt ja viidi kooli põõningule, kus ajal, mil koolimaja oli maha jäetud [?Ondate aastate lõpp, 80ndate algus], vandaalid selle puruks peksid.

Plaadi tükid korjas kokku ja hoidis alles kooli endine õppur ja hilisem õpetaja Aarne Vabrit. Taasiseseisvunud Eestis võttis plaadi restaureerimise ette endine "Partsi" kooli kasvandik – kiviraider Arne Joonsaar. Nüüd on mälestustahvel oma endises ilus üles seatud Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi fuajee seinale.

1939. aastal korraldas kohalik naiselts loterii, mille tulu läks õnnetusohvrite hauasamba heaks. Müüdi ära 1000 kahekümnesendist loteriipiletit. Samuti lasti trükkida rahakogumiseks erilised paberist märgid, mida siis käidi inimestele 10 sendi eest müütamas ja nii sentsendi haaval korjati raha. Pea kahe aastaga saadi raha kokku ja kujur Paul Horma võis tööga alustada. Kujuga hauatähis avati sügisel 1941. Hauamärgi õnnistas Saarde kiriku õpetaja Torrim, esines kohalik segakoor ja pitsimeeste pasunakoor.

1940. aasta 20. aprillil, kolm aastat pärast õnnetust, suri Tallinnas kaheksateistkümnes ohver – 17-aastane Anita Kask, kes maeti Tallinna Kaarli Koguduse surnuaiale.

Lõpetuseks Marie Underi luuleread, mis on raiutud õnnetuse ohvrite hauatähisele:

MULD MAA!

SULLE ÜSNA LIGIDALE ASTUN

SU SÜLLE VISKAN SÜDAME

SU UUESTI SÜNDIMISSE KASTUN.

4

5

Päästeala vabatahtlusele ja kogukonna ohutusele pühendatud üritus „Priitahtlike pritsimeeste foorum“

30. juuni - 1. juuli Tartumaa tervisespordikeskuses, Elvast 3 km, Vaikse järve ääres

Päästeamet korraldab juba kuuendat aastat priitahtlike pritsimeeste foorumit.

Eelnevatel aastatel on üritus toimunud:

2002 Vändra; 2003 Suure-Jaani; 2004 Järva-Jaani; 2005 Väike-Maarja; 2006 Tõstamaa

Üritus on jagatud kahte ossa, mis omakorda teenivad kahte peamist eesmärki:

SEMINAR KODUKANT TULEOHUTUKS!

30. juuni Elva, Tartumaa tervisespordikeskus, algus kell 10.00

eesmärgiga arendada kogukonna ohutuse teemat diskussiooni vabatahtlike ühenduste, kohalike omavalitsuste ja päästeasutuste vahel.

Käsitlemist leiavad sellised teemad nagu kohaliku omavalitsuse mured tuleohutuse tagamisel; kuidas jaguneb vastutus ja raha; vabatahtlik tuletõrje, kui turvalise kogukonna alustala; kuidas tagada toimetulekuraskustes inimeste tuleohutus; riigi üldine siseturvalisus ja päästeala osa selles; päästeala arengud jmt.

Oodatud osalejateks on kohalike omavalitsuste juhid, vabatahtlikud, päästeteenistuse töötajad, üliõpilased ja teised asjast huvitatud.

PRIITAHTLIKE PRITSIMEESTE SIMMAN

eesmärgiga tutvustada kohalikele inimestele võimalusi ise oma elu ja vara kaitsmisel midagi ära teha, näidata päästeala võimalusi ja hoogustada kodanikualgatust päästealal.

18.00 vana ja uue tuletõrjetehnika rongkäik priitahtlike pritsimeeste pasunakoori saatel läbi Elva linna.

19.00 Simman Tartumaa tervisespordikeskuse väljakul

Simmanil mängivad tuletõrje puhkpilliorkestrid; võistlused ja mängud väikestele ja suurtele; igaühel on võimalus ise tuld kustutada; õppida saab esmaabi ja uppuja päästmist; „Kodu tuleohutuks!“ telgis saab teada, mida tehtud on ja mida veel teha saab kodude ohutuks muutmisel; ajaloo varasalve jagab Heikki Perli; väitluses saab jõudu katsuda Tartu Ülikooli Vabatahtlike tuletõrjajatega; toimub traditsiooniline heategevuslikul oksjon; kuumaks on köetud kuulus Järva-Jaani pritsimeeste autosaan ja karastava veega täidetud kümblustünn. Tantsuks mängib ansambel Naabri Valve. 1. juulil peale hommikusööki külastatakse Elva Vabatahtliku Tuletõrjeühingu muuseumit.

Majutuseks pakume erinevaid võimalusi:

1. Ööbimine spordikeskuse peahoone 2. ja 3. kohalistes tubades.
2. Ööbimine 2. ja 4. kohalistes kämpingutes.
3. Telkimine keskuse territooriumil

PS. Majutuse soovi korral tehke palun registeremislehele vastav märg.

Osalemiseks palun saata hiljemalt 20.juuniks täidetud registreerimisleht e-posti teel aadressile indrek.ints@rescue.ee või teatada osalemisest tel. 5269800 või tel. 6282077. Toitlustamine ja majutus on Päästeameti poolt neile, kes on registreerinud enne 20. juunit.

Täiendav info Viola Murd, Päästeameti ennetsutöö osakonna juhataja, tel 628 2061, mob 528 4248;
e-mail: viola.murd@rescue.ee

Õlireostus Daugaval

Tekst: **Viktor Saaremets**

Lääne-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

Fotod: **Eiko Tammist**

Märtsi lõpus sõitis kuuellikmeline Eesti päästemeeskond Lähti, appi kõrvaldama Daugava jõkke sattunud naftareostust. Päästemeeskonda kuulunud Lääne-Eesti Päästkeskuse koolitusbüroo juhtivspetsialisti Eiko Tammisti sõnul oli nende saabudes olukord juba suuresti kontrolli all ning nende roll kujunes vaatlevaks ja nõustavaks.

Kohale jõudes oli reostust märgatud kõige kaugemal 50 kilomeetrit Valgevene piirist. Kokkuvõttes võiks öelda, et kuna naftatrans kuulub Venelastele ja leke toimus Valgevene territooriumil, siis Venemaa ei avaldanud lekke ulatust ja Valgevene ei tahtnud reageerida. Seega operatiivsest seisukohast käitus Läti õigesti, kui kutsus kohale suuremad jõud. Koju saab ju alati saata.

Tuletõrjespordi karikavõistluste "Pritsu karikas 2007"

I etapp peeti Rakveres 12 mail 2007. a.

Võistluste tulemused

Mehed

KOHT	VÕISTLUSALAD					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg
I	An. Oviir	16,76	An. Oviir	14,87	A. Oviir	31,63
II	I. Koppel	16,77	M. Tammepõld	15,43	M. Tammepõld	32,92
III	A. Vainjärv	17,15	V. Nurgamaa	15,95	A. Vainjärv	33,26
4	M. Tammepõld	17,49	A. Vainjärv	16,11	I. Koppel	33,28
5	S. Voore	17,91	I. Koppel	16,51	V. Nurgamaa	34,1
6	M. Torn	18,08	Al. Oviir	16,57	M. Torn	36,63
7	V. Nurgamaa	18,15	M. Torn	18,55	S. Voore	39,91
8	J. Rimmel	30,32	S. Voore	22,08		

KOHT	Esimese etapi kokkuvõte					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	An. Oviir	50	An. Oviir	50	A. Oviir	50
II	I. Koppel	47	M. Tammepõld	47	M. Tammepõld	47
III	A. Vainjärv	45	V. Nurgamaa	45	A. Vainjärv	45
4	M. Tammepõld	44	A. Vainjärv	44	I. Koppel	44
5	S. Voore	43	I. Koppel	43	V. Nurgamaa	43
6	M. Torn	42	Al. Oviir	42	M. Torn	42
7	V. Nurgamaa	41	M. Torn	41	S. Voore	41
8	J. Rimmel	40	S. Voore	40		

Noored "A" grupp

KOHT	VÕISTLUSALAD					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg
I	M. Meerja	16,82	M. Meerja	13,00	M. Meerja	29,82
II	E. Sepp	18,61	A. Dubinin	14,45	A. Dubinin	33,65
III	R. Tragel	19,07	R. Tragel	14,76	E. Sepp	33,75
4	A. Dubinin	19,20	E. Sepp	15,14	R. Tragel	33,83
5	K. Vill	19,79	R. Lai	19,9	K. Vill	33,99
6	I. Niidu	20,83	K. Vill	20,2	I. Niidu	42,08
7	G. Eesmäe	20,9	M. Tepaskin	20,87	G. Eesmäe	43,74
8	R. Lai	25,53	I. Niidu	21,25	R. Lai	45,43
9	M. Tepaskin	27,22	G. Eesmäe	22,84	M. Tepaskin	48,09

KOHT	Esimese etapi kokkuvõte					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	M. Meerja	50	M. Meerja	50	M. Meerja	50
II	E. Sepp	47	A. Dubinin	47	A. Dubinin	47
III	R. Tragel	45	R. Tragel	45	E. Sepp	45
4	A. Dubinin	44	E. Sepp	44	R. Tragel	44
5	K. Vill	43	R. Lai	43	K. Vill	43
6	I. Niidu	42	K. Vill	42	I. Niidu	42
7	G. Eesmäe	41	M. Tepaskin	41	G. Eesmäe	41
8	R. Lai	40	I. Niidu	40	R. Lai	40
9	M. Tepaskin	39	G. Eesmäe	39	M. Tepaskin	39

Noored "B" grupp

KOHT	VÕISTLUSALAD					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg
I	O. Nõmm	18,50	O. Nõmm	9,24	O. Nõmm	27,74
II	K. Nurgamaa	19,02	A. Vilt	9,41	K. Nurgamaa	29,27
III	S. Kaaver	20,53	K. Nurgamaa	10,25	A. Vilt	29,95
4	A. Vilt	20,54	S. Kaaver	11,48	S. Kaaver	32,01
5	K. Uulits	22,11	K. Uulits	13,98	K. Uulits	36,09
6	E. Mäekivi	0	E. Mäekivi	16,56		

KOHT	Esimese etapi kokkuvõte					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	O. Nõmm	50	O. Nõmm	50	O. Nõmm	50
II	K. Nurgamaa	47	A. Vilt	47	K. Nurgamaa	47
III	S. Kaaver	45	K. Nurgamaa	45	A. Vilt	45
4	A. Vilt	44	S. Kaaver	44	S. Kaaver	44
5	K. Uulits	43	K. Uulits	43	K. Uulits	43
6	E. Mäekivi	42				

Noored "C" grupp

KOHT	VÕISTLUSALAD					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg	Nimi	Aeg
I	S. Nurgamaa	20,53	S. Nurgamaa	8,99	S. Nurgamaa	29,52
II	H. Kölli	22,03	H. Kölli	9,9	H. Kölli	31,93
III	K. Kerb	22,08	L. Laks	9,95	A. Kukk	33,05
4	A. Kukk	22,26	R. Provornikov	10,3	K. Kerb	33,17
5	L. Laks	24,63	A. Kukk	10,79	L. Laks	34,58
6	R. Provornikov	28,61	K. Kerb	11,09	R. Provornikov	38,91
7	K. Kase	29,69	R. Osila	11,46	K. Kase	41,26
8	K. Kase	11,57				

KOHT	Esimese etapi kokkuvõte					
	100 m		Konks		Kahevõistlus	
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	S. Nurgamaa	50	S. Nurgamaa	50	S. Nurgamaa	50
II	H. Kölli	47	H. Kölli	47	H. Kölli	47
III	K. Kerb	45	L. Laks	45	A. Kukk	45
4	A. Kukk	44	R. Provornikov	44	K. Kerb	44
5	L. Laks	43	A. Kukk	43	L. Laks	43
6	R. Provornikov	42	K. Kerb	42	R. Provornikov	42
7	K. Kase	41	R. Osila	41	K. Kase	41
8	K. Kase	40				

Leonid Fjodorov,
võistluste korraldaja

Võrkpallimeistrivõistlused Pärnu-Jaagupis

Sirle Matt,
fotod Priit Janno

21. aprillil Pärnu-Jaagupis toimunud päästetöötajatevahelisel võrkpallivõistlusel oli kuue osalenud meeskonna seas teist aastat järjest võidukas Pärnumaa meeskond.

••1•• Juba 14 aastat järjest toimuvatel üle-eestistel võrkpallivõistlustel osales kokku 6 võistkonda: Põhja-Eesti Päästkeskuse, Valgamaa, Tartumaa, Viljandimaa, Päästekolledži ja Pärnumaa omad.

••2•• Valdo Raavik ja Aleksandr Frischer Pärnumaa meeskonnast. Järgmisel aastal korraldavad võrkpallimatši tartlased.

Tuletõrjespordi noorte "B" grupi 2006. a. edetabel

Konksredeliga ronimine

Jrk NR	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Rauno Tragel	Võrumaa	8,22	Rakvere	28.07.
2	Ergo Sepp	Jõgevamaa	8,37	Rakvere	12.08.
3	Alar Dubinin	Jõgevamaa	8,39	Rakvere	28.07.
4	Ragnar Lai	Võrumaa	9,3	Türi	10.06.
5	Rauno Reiska	Võrumaa	9,7	Tõrvandi	01.07.
6	Indrek Niidu	Võrumaa	9,92	Türi	10.06.
7	Kristjan Nurgamaa	Ida-Virumaa	10,28	Tõrvandi	01.07.
8	Mario Michelson	Järvamaa	10,45	Tõrvandi	01.07.
9	Ingmar Mäekivi	Järvamaa	10,46	Rakvere	15.07.
10	Oliver Nõmm	Jõgevamaa	10,48	Tõrvandi	01.07.
Keskmine			2006	2002	2006
			9,56	9,45	
			2005	2001	2005
			8,71	9,33	
			2004	2000	2004
			9,08	9,53	
			2003	9,8	

100 m

Jrk NR	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Rauno Tragel	Võrumaa	17,91	Rakvere	28.07.
2	Alar Dubinin	Jõgevamaa	17,95	Rakvere	11.08.
3	Ergo Sepp	Jõgevamaa	18,04	Rakvere	28.07.
4	Ragnar Lai	Võrumaa	18,4	Rakvere	28.07.
5	Indrek Niidu	Võrumaa	19,19	Rakvere	28.07.
6	Rain Kärner	Pärnumaa	19,49	Rakvere	28.07.
7	Ingmar Mäekivi	Järvamaa	19,64	Rakvere	28.07.
8	Oliver Nõmm	Jõgevamaa	19,64	Rakvere	15.07.
9	Kalev Uulits	Järvamaa	19,86	Rakvere	28.07.
10	Kristjan Nurgamaa	Ida-Virumaa	20,06	Rakvere	28.07.
Keskmine			2006	2002	2006
			19,02	18,81	
			2005	2001	2005
			18,38	19,6	
			2004	2000	2004
			18,89	20,36	
			2003	18,66	

Kahevõistlus

Jrk NR	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Rauno Tragel	Võrumaa	26,13	Rakvere	28.07.
2	Alar Dubinin	Jõgevamaa	26,59	Rakvere	28.07.
3	Ergo Sepp	Jõgevamaa	27,42	Rakvere	28.07.
4	Ragnar Lai	Võrumaa	27,85	Rakvere	28.07.
5	Indrek Niidu	Võrumaa	29,22	Rakvere	28.07.
6	Oliver Nõmm	Jõgevamaa	30,26	Tõrvandi	01.07.
7	Rauno Reiska	Võrumaa	30,55	Türi	10.06.
8	Mario Michelson	Järvamaa	30,96	Tõrvandi	01.07.
9	Kristjan Nurgamaa	Ida-Virumaa	31,05	Rakvere	28.07.
10	Rain Kärner	Pärnumaa	31,3	Rakvere	28.07.
Keskmine			2006	2002	2006
			29,13	28,45	
			2005	2001	2005
			27,51	29,25	
			2004	2000	2004
			29,21	30,14	
			2003	31,35	

Tuletõrjespordi noorte "C" grupi 2006. a. edetabel

Konksredeliga ronimine

Jrk NR	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Arno Dubinin	Jõgevamaa	8,22	Rakvere	28.07
2	Sander Nurgamaa	Ida-Virumaa	8,89	Tõrvandi	01.07
3	Taavi Hansing	Jõgevamaa	9,55	Rakvere	28.07
4	Ivo Lehes	Võrumaa	9,65	Tõrvandi	01.07
5	Erki Tähnas	Võrumaa	9,82	Türi	10.06
6	Rainer Nõmm	Jõgevamaa	9,87	Tõrvandi	01.07
7	Ats Kukk	Järvamaa	10,00	Rakvere	15.07
8	Lembit Laks	Pärnumaa	10,02	Türi	10.06
9	Rasmus Provornikov	Järvamaa	10,28	Türi	10.06
10	Ragnar Eskla	Võrumaa	10,71	Türi	10.06
Keskmine			2006	2002	2006
			9,70	9,37	
			2005	10,02	2005
			9,76	9,76	
			2004	9,26	2000
			10,11	10,05	
			2003	10,11	

100 m

Jrk NR	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Arno Dubinin	Jõgevamaa	20,5	Rakvere	28.07.
2	Taavi Hansing	Jõgevamaa	20,67	Rakvere	28.07.
3	Ivo Lehes	Võrumaa	21,15	Rakvere	15.07.
4	Sander Nurgamaa	Ida-Virumaa	21,23	Rakvere	28.07.
5	Ats Kukk	Järvamaa	21,43	Rakvere	15.07.
6	Rainer Nõmm	Jõgevamaa	24,46	Rakvere	28.07.
7	Lembit Laks	Pärnumaa	25,00	Rakvere	28.07.
8	Arnold Põllu	Järvamaa	26,39	Türi	10.06.
9	Ragnar Eskla	Võrumaa	27,6	Pärnu-Jaagupi	20.05.
10	Kerdo Teor	Järvamaa	27,87	Türi	10.06.
Keskmine			2006	2002	2006
			23,63	20,03	
			2005	25,26	2001
			20,3	22,24	
			2004	20,3	2000
			20,77	21,89	
			2003	20,77	

Kahevõistlus

Jrk NR	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Arno Dubinin	Jõgevamaa	28,72	Rakvere	28.07.
2	Sander Nurgamaa	Ida-Virumaa	30,12	Rakvere	28.07.
3	Taavi Hansing	Jõgevamaa	30,22	Rakvere	28.07.
4	Ivo Lehes	Võrumaa	30,85	Rakvere	15.07.
5	Ats Kukk	Järvamaa	31,43	Rakvere	15.07.
6	Rainer Nõmm	Jõgevamaa	34,59	Rakvere	15.07.
7	Lembit Laks	Pärnumaa	35,10	Rakvere	28.07.
8	Ragnar Eskla	Võrumaa	37,73	Türi	10.06.
9	Arnold Põllu	Järvamaa	38,02	Türi	10.06.
10	Erki Tähnas	Võrumaa	38,86	Türi	10.06.
Keskmine			2006	2002	2006
			33,56	29,61	
			2005	35,9	2001
			30,29	32,64	
			2004	30,29	2000
			31,13	32,27	
			2003	31,13	

Kuressaare päästjad kolisid oma vanast depoohoonest välja

Lammutatud päästeteenistuse depoohoone asemele Kuressaares ehitatakse uus maja, kuhu asuvad päästjad ja politseinikud.

Sirle Matt

Lääne-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Tänavu mais alustas kopp Kuressaares Pihlta teel asunud päästeteenistuse depoohoone lammutamist. Kuressaare päästjad ja Saaremaa päästeosakond kolisid juba mõni nädal varem paari tänava kaugusel asuvatesse ruumidesse, kuhu jäädakse uue hoone valmimiseni.

6. maiks oli enam kui pool 1986. aastal ehitatud hoonest lammutatud. Koos päästjatega kolis vanast majast ära ka häirekeskus. Sidesüsteemide ümberühendamine läks ladusalt, kolme päevaga viidi päästekorraldajate töökohad uutesse ruumidesse.

Meie meedias

Esmaspäeviti kell 13.10-13.20 on Raadio 4 eetris saade 112. Üle nädala Kadi raadios (kuuldav Saaremaal, Muhemaal ning osaliselt Hiiu- ja Läänemaal) kell 13.30 "112", saab kuulata ka üle interneti reaalajas www.kadi.ee.

Kadi raadios igal esmaspäeval kell 12.00 ülevaade nädala päästeala operatiivsündmustest. Järvamaa Kuma raadios päästealane saade "Sireen" samuti üle nädala kell 11.30, graafik võib muutuda.

Tartus ja Pärnus levivas Sun fm-is räägib Lääne-Eesti päästkeskuse pressiesindaja ööpäeva sündmustest kell 9.40 (kui sündmuseid on), kuuldav internetis www.sunfm.ee

Regulaarne raadiosaade "Lõunatund politsei ja päästeteenistusega" on eetris igal kolmapäeval kell 12.00-13.00 ja kordus samal päeval kell 18.00-19.00. Kanal: Raadio Viru.

Kuku radios esmaspäeviti kell 12:35 "Päästeminutid", Rain Porss ja Kirill Teiter.

Esmaspäeviti Vikerraadio saates "Kolmest kuueni" räägib päästameti pressiesindaja viimase aja aktuaasematest sündmustest kell 17:05

Päästeteenistuse tegemisi kajastavad teleris Krimi, Politseikroonikale, Avatud Toimik ja 112.

Nüüd ka meil ninad tahrad

Kes meist poleks lapsena unistanud sellistest põnevatest ametitest nagu kosmonaut või tuletõrjuja. Kui- gi lapsepõlv juba ammu seljataga ning suured unistusedki unustuste hõlma vajunud, selgus tõsiasi, et unistusi ei tasu maha mätta. Selle mõttega suundusid aprillikuus päästeteenistuse ennetustöö ja avalike suhete kontorirotid Väike-Maarja päästekooli nädalasele päästeala algõppele.

Tekst ja foto:

Toomas Viks,

Päästeameti pressiesindaja

Esimesed kolm päeva taoti meie pähe päästeala algtõdesid ehk teooriat. Kes siis ikka kollanokki kohe tule manu laseb. Kolme päeva jooksul anti põgus ülevaade päästeteenistuse peamiste struktuuriüksuste töödest ning tegemistest. Eriti põnevad olid loengud tulekus-

tutustöödest ja tulekahju arengust. Kuid mis siin salata – paljude mõt- ted olid siiski juba koolituse finaali- kus pidid toimuma praktilised harju- tused päästekooli harjutusväljakul.

Ja jõudiski kätte koolituse viima- ne, eriti meelietuv päev. Hommi- kul pärast sööki saime laost pääst- jate roobad, vaheriided ja saapad. Esimesel korral oli tükk tegemist, et kogu riidekomplekt endale õigesti selga saada. Õnneks oli meie seas

Elva Vabatahtlik Tuletõrje Ühing – 100

Sel aastal tähistab Elva Vabatahtlik Tuletõrje Ühing oma väga auväärset tähtpäeva – 100. aastapäeva.

Tekst ja foto:

Evelin Uibokand

VÄLJAVÕTE:

/---/

Keda ei meelita palk ega saadav kasu.

Kellede ohvrimeelt ükski hind ilmas ei tasu.

Ligemist aidata pühama meil kõigidel püü!

(Jakob Liiv)

Elva Vabatahtlik Tuletõrje Ühing loodi 11. juulil 1907.aastal. See on ainuke ühiskondlik organisatsioon Elvas, mis on loodud enne I maailmasõda ja tegutseb aktiivselt selle loomisest alates. Endine Elva linnapea Urmas Kruuse kirjutab, et sada aastat tegutsenud vabatahtlik tuletõrje ühing oli omaaegsetest seltsidest kõige suurem kohaliku elu mõjutaja. Seltsi näitering, laulukoor ja orkester olid loodud enne, kui seltsimaja ehitama hakati. Pärast ühingu taastamist 1992.aastal ei ole aktiivset kultuuri-tegevust olnud.

Elva Vabatahtlik Tuletõrje Ühing

teeb koostööd Lõuna-Eesti Päästeskuse Tartumaa päästeosakonnaga: aktiivne suhtlemine toimub just Elva tugikomandoga. Võib öelda, et pea pooled Elva komando päästjad, osadel ka abikaasad ja lapsed, on ühingu liikmed. Aprilli seisuga oli ühingul ligi 80 liiget.

Ühing toetab päästealast ennetustööd, samuti panustatakse ennetusprojekti "Kodu tuleohutuks!". Praegune ühingu esimees Rein Saarlaid ütleb: "Just tuleohtu ennetamiseks ja tule kindlaks valitsemiseks tuleb kasutada vabatahtlike tuletõrjijate abi. Tuli on inimese sõber, kuid seda ainult siis, kui me oskame temaga korralikult ümber käia."

Tulevikus on plaanis osaleda ka lasteasutustes läbiviidavatel eva-

Päästeameti peadirektor Kalev Timberg sai Elva Vabatahtlikult Tuletõrje Ühingt kingiks nende raamatu ja mütsi. Tagapool seisab ühingu esimees Rein Saarlaid.

kuatsiooniõppustel.

Sel aastal toimub kuues Priitahtlike Pritsimeeste Foorum 30. juunil 1. juulini just Elvas Tartumaa Tervisespordikeskuses, mille korraldamisel teevad Päästeamet ja ühing aktiivset koostööd.

Ühingu 100. aastapäeva puhuks ilmus ühingu ajalugu ja tegevusi

meenutav raamat "Elva Vabatahtlik Tuletõrje Ühing 1907-2007". 5. mail toimus Tartumaa Tervisespordikeskuses ühingu sajandale tegevusaastale pühendatud pidulik koosviibimine, kus viibis ka Päästeameti peadirektor Kalev Timberg. 8. mail avati Tartumaa Muuseumis ühingu ajaloole pühendatud näitus.

nased

vana kala Indrek Ints, kes meid lahkelt juhendas ja õpetussõnu jagas. Tüdrukutel läks aga peegli ees tükk aega, enne kui "päästjad" korralikult ülesmukitud said.

Siis toimus väike fotosessioon tulipunase päästemasina taustal (kõik ju tahtsid nii olulist hetke oma elus ajaloo jaoks jäädvustada), pärast mida suunduti juba päästekooli harjutusväljakule.

Esimese asjana demonstreeriti meile harjutusväljakul päästjate tegutsemist liiklusavarii puhul, kus inimesed olid autodesse kinni jäänud. Kõik laabus ja "kannatanud" said päästetud. Seejärel saime juba ise käe valgeks – meil tuli pulberkustutiga väikest põlengut kustutada. Seejärel tehti meile selgeks, mismoodi käib põleva inimese kustutamine tulekustutusteki abil.

Pärastlõunal tuli aga midagi eriti põnevat – pidime praktiseerima

suitsusukeldumist.

Enamik meist kandis sel päeval esimest korda suitsusukeldumisvarustust. Vaesed tüdrukud olid lookas hapnikuballooni raskuse all, kuid hambad ristasid trotsisid nad raskusi. Kui meeskond koos, siseneti põlevasse konteinerisse, kus päästekooli õppejõud Heiki Soodla demonstreeris meile praktikas sisetulekahju arengut. Vaatepilt oli vägev! Kogu selles varustuses ja kuumuses tundsi ennast kuukulguritena.

Ah jaa, kõige lõpuks oli meie päralt ka kaks joatoru, millega sai harjutusväljakut suures kaares kasta. Nende järele tekkis kohe elav järjekord, sest kõik tahtsid oma kätega seda imelooma katsuda ja täpsuskastmist praktiseerida.

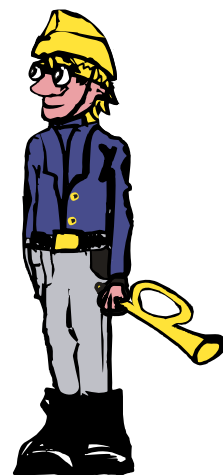
Lõpetuseks võib öelda, et oleme adrenaliini maitse suhu saanud. See oli väärt kogemus.

Kutsume kõiki särtsakaid ja tuliseid mehi ja naisi koos laste ja loomadega

PRIITAHTLIKE PRITSIMEESTE SIMMANILE

30. juunil, Tartumaa tervisespordikeskuses
Elvast 3 km, Vaikse järve ääres

18.00 vana ja uue tuletõrjetechnika rongkäik priitahtlike pritsimeeste pasunakoori saatel läbi Elva linna.

19.00 Simman

- * mängivad tuletõrje puhkpilliorkestrid
- * võistlused ja mängud väikestele ja suurtele
- * igapähe on võimalus ise tuld kustutada
- * õppida saab esmaabi ja uppuja päästmist
- * ajaloo varasalve jagab Heikki Perli
- * väitluses saab jõudu katsuda Tartu Ülikooli vabatahtlike tuletõrjujatega
- * toimub heategevuslik oksjon
- * kohal on Järva-Jaani pritsimeeste kuulsad imeautod

Tantsuks mängib ansambel

Naabri Valve

